

Α΄ Διεθνές Συνέδριο

**"Εξελίξεις στη συμβουλευτική και τον
επαγγελματικό προσανατολισμό στην αυγή του
21ου αιώνα"**

**9, 10, 11 Μαΐου 2001
Αθήνα, Ξενοδοχείο Τιτάνια**

Περιεχόμενα

1. Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	4
2. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	4
3. Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ	5
4. Η ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ "ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ", ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΟΥΜΕΝΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	6
5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ	7
6. Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	8
7. (Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ) ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	8
8. ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ	8
9. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ ΚΑΙ Η ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ	9
10. Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΑΝ ΜΕΣΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ..	10
11. ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ: ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	10
12. Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ:	11
13. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΕΠ	11
14. Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	12
15. Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	12
16. ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ	15
17. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	15
18. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	15
19. Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ	16
20. ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ	17
21. ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕΠ	17
22. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ, ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	18
23. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ. ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ	18
24. Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΩΣ ΑΙΤΗΜΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ	19
25. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ	19
26. Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ	20
27. ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ EUROGUIDANCE - Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ: ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΔΙΑΣ	21
28. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	22
29. ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ	23
30. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΜΑΛΤΑ – ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEONARDO DA VINCI	24
31. ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ: ΟΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ EUROGUIDANCE	25

32. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ. ΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ	27
33. ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	28
34. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΕΠ	28
35. ΠΡΟΣ ΜΙΑ "ΟΛΙΚΗ - ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ - ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ" ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ "ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ - ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ" ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΙΑΧΥΣΗ.....	32
36. ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΤΟΝ 21 ^Ο ΑΙΩΝΑ	32
37. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ.....	34
38. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ.....	35

Η ανάπτυξη σταδιοδρομίας υπό το φως των μεταβαλλόμενων συνθηκών στην αγορά εργασίας

Περίληψη

Καθώς οι πολλαπλασιαζόμενες οικονομικές μεταβολές δε θα παράγουν την επιθυμητή κοινωνική πρόοδο εκτός εάν υπάρξουν εγγυήσεις για τον έλεγχο των αρνητικών πλευρών της παγκοσμιοποίησης, η δημοκρατία για πολλούς ανθρώπους χάνει το νόημά της εάν δε συνοδεύεται από κοινωνική δικαιοσύνη. Υπό αυτή την άποψη, η κυβέρνηση έχει να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και την εφαρμογή μιας σειράς κατάλληλων πολιτικών, που, με τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων, μπορούν να προωθήσουν τις απαραίτητες οικονομικές αλλαγές, διατηρώντας μια επαρκή κοινωνική προστασία.

Πιο συγκεκριμένα, η επιτυχία των οικονομικών ανασχηματισμών και η ανταγωνιστικότητα θα απαιτήσουν τη διεύρυνση της κοινωνίας της γνώσης, η οποία μπορεί να αναπτυχθεί καλύτερα μέσω της δια βίου μάθησης και της απόκτησης δεξιοτήτων που ικανοποιούν τις απαιτήσεις μιας αγοράς εργασίας που αλλάζει. Αυτό σημαίνει ότι η συμβουλευτική σταδιοδρομίας οφείλει να είναι συνδεδεμένη με την πραγματικότητα της αγοράς εργασίας και επίσης ότι θα πρέπει να ενθαρρύνει τα άτομα να καλλιεργήσουν τα ταλέντα και τα προσόντα τους. Κατά συνέπεια, αυτά μπορούν να βοηθήσουν να μειωθούν οι πιθανές περιόδους μη απασχόλησης στην επαγγελματική ζωή του ατόμου και επίσης να βελτιωθεί η συνολική ποιότητα της απασχόλησής του.

Ωστόσο, προκειμένου η ανάπτυξη σταδιοδρομίας να πετύχει στο ρόλο της σαν ένας σημαντικός διαμεσολαβητικός παράγοντας για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία, θα πρέπει να λειτουργήσει ως αναπόσπαστο κομμάτι μιας συνολικής οικονομικής στρατηγικής και στρατηγικής ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων. Η στρατηγική αυτή οφείλει επίσης να περιλαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης για τα περισσότερα ευπαθή μέλη της κοινωνίας και ειδικότερα για τους νέους, οι οποίοι δοκιμάζονται από τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας.

Η εισήγηση αυτή σκιαγραφεί τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες στην εποχή των ραγδαίων τεχνολογικών αλλαγών και της εξελισσόμενης παγκοσμιοποίησης. Επανεξετάζει μερικές σχετικές πολιτικές απασχόλησης των τελευταίων δύο δεκαετιών (1980-2000) και υπογραμμίζει τις απαιτήσεις για μια ενιαία στρατηγική απασχόλησης η οποία συμπεριλαμβάνει την ανάπτυξη σταδιοδρομίας κάτω από το πρίσμα των αλλαγών στην αγορά εργασίας, και την αναγκαιότητα του να αποτελέσει η συμβουλευτική σταδιοδρομίας αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας εκπαίδευσης/κατάρτισης καθώς και της αποτελεσματικής διοίκησης ανθρωπίνων πόρων.

Richard Sweet

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Περίληψη

Σε όλες τις χώρες-μέλη του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (Ο.Ο.Σ.Α.), ένας αριθμός σημαντικών πολιτικών κατευθύνσεων έχουν τεθεί αυξάνοντας τις απαιτήσεις για επαγγελματική πληροφόρηση και υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού. Μία από αυτές είναι η αυξανόμενη έμφαση που δίνεται στη δια βίου μάθηση για όλους. Ευέλικτη αρχική εκπαίδευση, ευκαιρίες για επανεκπαίδευση σε όσους έχουν εγκαταλείψει το σχολείο και ευκαιρίες για δια βίου εκπαίδευση για τους ενήλικες όλα αυτά απαιτούν εξειζητημένη και πλήρως ανεπτυγμένη πληροφόρηση καθώς και υπηρεσίες προσανατολισμού που θα είναι αποτελεσματικές.

Την ίδια στιγμή, πολλές χώρες-μέλη του Οργανισμού εφαρμόζουν την ενεργητική απασχόληση και την πολιτική κοινωνικής πρόνοιας, απαιτώντας από τα άτομα να ασχοληθούν με την αναζήτηση εργασίας, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, αν επιθυμούν να συνεχίσουν να λαμβάνουν οικονομική

υποστήριξη. Οι προσεγγίσεις αυτές αυξάνουν, επίσης, τις απαιτήσεις για προσανατολισμό και συμβουλευτική. Φαίνεται δε να είναι πιο αποτελεσματικές στις περιπτώσεις που τα άτομα που ζητούν εργασία και υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας επεξεργάζονται και εφαρμόζουν ατομικά πλάνα δράσης σε συνεργασία με κάποιο σύμβουλο ή μέντορα. Αυτές οι πιο πρόσφατες πιέσεις συνυπάρχουν με μία μακροχρόνια απαίτηση για επαγγελματική πληροφόρηση, επαρκώς αναπτυγμένη, και για υπηρεσίες παροχής επαγγελματικής συμβουλευτικής με σκοπό την ενίσχυση των δυναμικών και ευέλικτων αγορών εργασίας. Παράλληλα με τις πιέσεις αυτές για ευρύτερη πρόσβαση των πολιτών στις υπηρεσίες σταδιοδρομίας, μία πρόσφατη επισκόπηση του ΟΟΣΑ της μετάβασης από το σχολείο στην αγορά εργασίας, και μία επίσης πρόσφατη επισκόπηση της εκπαίδευσης των ενηλίκων, αποκαλύπτουν τις αδυναμίες πολλών κρατών στην οργάνωση και τη διάδοση της επαγγελματικής πληροφόρησης και των υπηρεσιών συμβουλευτικής και προσανατολισμού, παρά το πλήθος των ατομικών παραδειγμάτων καινοτομίας και σωστής πρακτικής.

Η βασικότερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι κυβερνήσεις είναι το πώς θα διευρύνουν την πρόσβαση σ' αυτές τις υπηρεσίες και πώς θα το επιδιώξουν κατά τρόπο που θα διατηρήσει την ποιότητά τους, και ακόμα, την ίδια στιγμή, πώς θα διαβεβαιώσουν ότι είναι δοτικοί. Αυτό αποτελεί το υπόβαθρο για μία νέα κατεύθυνση στην πολιτική για την επαγγελματική πληροφόρηση, τον προσανατολισμό και τις υπηρεσίες συμβουλευτικής που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Εκπαίδευσης και την Επιτροπή Εργασιακών και Κοινωνικών Σχέσεων του ΟΟΣΑ στα τέλη του 2000. Η επισκόπηση θα εστιάσει σε μία σειρά από θέματα εξέχουσας σημασίας. Για παράδειγμα: θέματα προσωπικού, πρόσβασης, χρηματοδότησης, ο ρόλος των υπευθύνων σχεδιασμού και διάδοσης των υπηρεσιών, μέθοδοι διάδοσης, πώς διασφαλίζεται η ποιότητα, πώς οι υπηρεσίες συντονίζονται και πώς διαμορφώνεται πολιτική, καθώς και η βάση δεδομένων για επαγγελματική πληροφόρηση, προσανατολισμό και συμβουλευτική.

Μέχρι τώρα 12 χώρες δείχνουν να επιθυμούν να συμμετάσχουν: Αυστραλία, Αυστρία, η Δημοκρατία της Τσεχίας, Δανία, Φιλανδία, Γερμανία, Ιρλανδία, Κορέα, οι Κάτω Χώρες, η Νορβηγία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Κάθε εκπρόσωπος θα συμπληρώσει ένα λεπτομερές εθνικό ερωτηματολόγιο - μία εργασία που αναμένεται να ολοκληρωθεί σε χρονικό διάστημα που κυμαίνεται ανάμεσα στους τρεις με επτά μήνες- και καθέναν θα επισκεφθεί μία μικρή ομάδα ειδικών για να συναντήσει τους υπευθύνους και τους τόπους εφαρμογής των προγραμμάτων. Τα δεδομένα που θα προκύψουν θα συμπληρωθούν από τις εκθέσεις των εμπειρογνομόνων και από την ανάλυση μιας παγκόσμιας έρευνας του ΟΟΣΑ που διενεργείται μέσα στο 2001 στις μεγαλύτερες τάξεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και περιλαμβάνει ερωτήσεις για τις υπηρεσίες σταδιοδρομίας. Η δραστηριότητα αυτή πραγματοποιείται σε στενή συνεργασία με τη Διεθνή Οργάνωση για την Εκπαίδευση και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και ο ΟΟΣΑ συνεργάστηκε στενά με τους οργανωτές του διεθνούς συμποσίου για την επαγγελματική ανάπτυξη και τη δημόσια πολιτική που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2001 στο Vancouver.

Ένα συνέδριο όπου θα συζητηθούν τα αποτελέσματα αυτής της δραστηριότητας και θα διατυπωθούν τα συμπεράσματά της θα γίνει στην Ισπανία το Σεπτέμβριο του 2002. Μετά τη δημοσίευση της τελικής έκθεσης απολογισμού της δραστηριότητας, ένα συνέδριο για την πολιτική εφαρμογής και διάδοσης θα πραγματοποιηθεί στα μέσα του 2003.

Γιώργος Γρ. Παπάς

Η χρησιμότητα και τα πλαίσια Αξιολόγησης της παρεχόμενης Συμβουλευτικής - Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Περίληψη

Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση, με τα ευρήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή σχετικής (-ών) μεθόδου (-ων) κατά περίπτωση, θεωρείται ως συστατικό προαπαιτούμενο για τη βελτίωση: της ανάπτυξης σύγχρονων αναλυτικών προγραμμάτων, των μεθόδων διδασκαλίας, της βαθμολόγησης των μαθητών / σπουδαστών, της παρεχόμενης **συμβουλευτικής - προσανατολισμού**, της διοίκησης της εκπαίδευσης, της διεξαγωγής εκπαιδευτικών ερευνών, κτλ.

Ένα σύστημα αξιολόγησης πρέπει να είναι επιστημονικά δομημένο και δημοκρατικά αποδεκτό και αξιόπιστο. Ειδικότερα, στη διαδικασία σχεδιασμού, ανάπτυξης και εφαρμογής του είναι αναγκαίο να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να χαρακτηρίζεται, από:

εγκυρότητα, αξιοπιστία, δυνατότητα εφαρμογής στην πράξη, αμεροληψία και ικανότητα κάλυψης, όλου του προς αξιολόγηση πληθυσμού αναφοράς.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης συμβουλευτικής και προσανατολισμού, ενώ είναι χρήσιμη δεν είναι εύκολη υπόθεση γιατί εμπεριέχει πολλές παραμέτρους προς διερεύνηση, μέτρηση, σύγκριση και τελικά αξιολόγηση.

Με αυτή την εισήγηση θα παρουσιασθούν αρχές και πλαίσια που σχετίζονται με τη διαδικασία αξιολόγησης της παρεχόμενης συμβουλευτικής - προσανατολισμού. Τελικά, η αποτελεσματικότητα του τρόπου αξιολόγησης σε περιοχές ή και στο σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος μιας χώρας πρέπει να εκτιμάται ανάλογα με το βαθμό που αυτή συμβάλλει στη βελτίωση της εκπαίδευσης που παρέχεται στον κάθε άνθρωπο.

Σπύρος Κρίβας

Η ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ "ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ", ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΟΥΜΕΝΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Περίληψη

Η παγκοσμιοποίηση με οποιεσδήποτε μορφές εμφανίζεται σήμερα αναμφισβήτητα είχε ως αποτέλεσμα ραγδαίες εξελίξεις σε κοινωνικοοικονομικό κυρίως επίπεδο, που με τη σειρά τους επέφεραν επαναστατικές αλλαγές στην εργασία, στους χώρους εργασίας και στα υποδείγματα εργασίας. Συγχρόνως προκάλεσαν -χωρίς να είναι η μοναδική αιτία- θεμελιώδεις αλλαγές και ανάγκη διαφοροποίησης των μοντέλων μάθησης και των διαδικασιών πρόσκτησης της γνώσης μέσα και έξω από το εκπαιδευτικό σύστημα στα πλαίσια της μεταβιομηχανικής κοινωνίας της γνώσης και της πληροφόρησης. Οι σημαντικές αυτές διαφοροποιήσεις αναμφισβήτητα επηρέασαν την αντίληψη και τη διαμόρφωση της σταδιοδρομίας. Η τελευταία και συνακόλουθα η συμβουλευτική για τη σταδιοδρομία είναι δημιουργήματα της βιομηχανικής εποχής. Κατά τη φάση αυτή της ανθρώπινης ιστορίας, όπου η εργασία εθεωρείτο συνώνυμη με την απασχόληση, ο αυξανόμενος εκβιομηχανισμός οδήγησε στη συγκέντρωση μεγάλης έκτασης εργασίας σε μεγάλους οργανισμούς, όπως π.χ. εργοστάσια, εμπορικούς οργανισμούς, ή κυβερνητικές υπηρεσίες, όπου μαζί με τον αυξανόμενο καταμερισμό της εργασίας προβλεπόταν ως βασικό στοιχείο της εργασιακής ζωής των εργαζομένων η άνοδος στις βαθμίδες της εσωτερικής ιεραρχίας του οργανισμού. Έτσι η επικρατούσα αντίληψη για τη σταδιοδρομία κατά τη βιομηχανική περίοδο είχε επικεντρωθεί στη διαδικασία της σταδιακής προόδου εντός της ιεραρχίας των οργανισμών εργασίας, ενώ εγκαθιδρυόταν μια αρχέτυπη έννοια της καριέρας, την οποία εύστοχα ο Kanter αποκαλεί "γραφειοκρατική καριέρα". Εθεωρείτο ότι ήταν μια "αντικειμενικά" καθοριζόμενη δομή, που περιέγραφε τη διαδοχή παρατηρούμενων και κατανοούμενων από τα άτομα επαγγελματικών θέσεων, την οποία ακολουθεί το άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του ζωής. Ανάλογη με τα βιομηχανικά μοντέλα εργασίας ήταν και η μαθησιακή και γενικότερα η εκπαιδευτική προετοιμασία υποψήφιου εργατικού δυναμικού μέσα στους εκπαιδευτικούς θεσμούς, του οποίου η εργασιακή προοπτική ή η προοπτική απασχόλησης καθορίζονταν σε μεγάλο βαθμό από διαδικασίες επιλογής.

Μια από τις συνέπειες των προαναφερόμενων αλλαγών είναι ότι η ιεραρχική, γραφειοκρατική αντίληψη της έννοιας της σταδιοδρομίας βρίσκεται υπό σοβαρή αμφισβήτηση. Υπό την επίδραση των διαφοροποιήσεων κατά τη μετάβαση στη μεταβιομηχανική κοινωνία η έννοια της σταδιοδρομίας πρέπει να επαναπροσδιορισθεί. Εάν ο όρος αυτός θα εξακολουθήσει να υφίσταται εκφράζοντας ένα συγκεκριμένο νόημα κατά τον 21^ο αι., τότε πρέπει να αποκτήσει μια επιχειρηματική διάσταση και να γίνεται κατανοητός ως μιας υποκειμενική διαδικασία, που περιγράφει την κίνηση του ατόμου στη μάθηση και την εργασία καθ' όλη του τη ζωή. Βέβαια η κίνηση αυτή μπορεί να γίνει πλάγια, κάθετα ή οριζόντια. Μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός του επαγγέλματος ή να επηρεάσει δομές εκτός του εργασιακού οργανισμού. Όμως η πρόκληση για μια ριζική στροφή στην αντίληψη για τη σταδιοδρομία

δεν μπορεί να αποτελεί μόνο αντικείμενο της θεωρίας της σταδιοδρομίας ή να είναι θέμα μόνο της υπευθυνότητας του ατόμου. Είναι επιπλέον θέμα στροφής της σχετικής με τη διαμόρφωση της σταδιοδρομίας πολιτικής και πράξης, εάν θέλουμε η ευκαιρία διαμόρφωσης της σταδιοδρομίας στην εποχή μας να δίδεται σε όλους και όχι να εγκαταλείπεται στους νόμους της παγκοσμιοποιημένης αγοράς.

Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Περίληψη

Η εισήγηση αυτή αναφέρεται στον σύγχρονο προβληματισμό σχετικά με την ανάπτυξη ή βελτίωση μιας σειράς δεξιοτήτων, οι οποίες ήδη διαφαίνεται ότι θα είναι απαραίτητες στην αγορά εργασίας του άμεσου μέλλοντος. Σε μια εποχή που το διεθνές εμπόριο αυξάνεται, η ικανότητα να δρα κανείς σε διεθνές επίπεδο καθίσταται απαραίτητο προσόν για πολλούς εργαζόμενους, οι οποίοι πρέπει να κατέχουν τα λεγόμενα “διεθνή προσόντα”. Στον ευρωπαϊκό χώρο ακούγεται ήδη ο όρος *διεθνή προσόντα* ή *διαπολιτισμικές δεξιότητες*, ή *ευρο-προσόντα*, που αναφέρεται σε ένα φάσμα δεξιοτήτων, γνώσεων και στάσεων, οι οποίες επιτρέπουν στο άτομο να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε διεθνές επίπεδο. Συγχρόνως, γίνεται όλο και περισσότερο αναφορά σε μια σειρά δεξιοτήτων σταδιοδρομίας, που ορίζονται ως *επιχειρηματικές δεξιότητες* ή *βασικές δεξιότητες* ή *γενικές δεξιότητες* ή *μη τεχνικές δεξιότητες*, ανάλογα με το πλαίσιο στο οποίο ερευνώνται ή εφαρμόζονται. Ο όρος «δεξιότητες σταδιοδρομίας» περιλαμβάνει ένα μεγάλο φάσμα δεξιοτήτων, οι οποίες θα μπορούσαν να ομαδοποιηθούν στις εξής έξι κατηγορίες: δεξιότητες επικοινωνίας, δεξιότητες χρήσης Η/Υ, νοητικές δεξιότητες, ειδικές δεξιότητες και δεξιότητες αυτόνομης εργασίας.

Η σύγχρονη αγορά εργασίας μεταβάλλεται με ταχύτετους ρυθμούς. Οι αλλαγές αυτές επηρεάζουν ουσιαστικά τους ρόλους στη ζωή των ατόμων, το περιβάλλον που ζουν και εργάζονται και τα γεγονότα που συμβαίνουν στη ζωή τους. Οι αλλαγές στην αγορά εργασίας επηρεάζουν, επίσης, τον τρόπο κατηγοριοποίησης και περιγραφής των εργασιακών θέσεων και των επαγγελματικών ευκαιριών. Ο σχεδιασμός της σταδιοδρομίας στο μέλλον θεωρείται πλέον ότι πρέπει να γίνεται με μια παγκόσμια προοπτική. Τα άτομα πρέπει να βοηθηθούν να επανασχεδιάσουν τη σταδιοδρομία τους και να μάθουν να την αντιμετωπίζουν όχι ως μια ανοδική πορεία μέσα σε έναν οργανισμό ή σε ένα επάγγελμα αλλά ως μια πορεία με οριζόντιες και κατακόρυφες κινήσεις, που μπορεί να μας οδηγήσουν προς τα εμπρός αλλά και προς τα πίσω, επίσης.

Στη σύγχρονη εποχή, οι κυβερνήσεις των δυτικών χωρών του πλανήτη έχουν αρχίσει να ενισχύουν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων σταδιοδρομίας στο εκπαιδευτικό και εργασιακό πλαίσιο, με στόχο να βοηθήσουν τους αυριανούς εργαζόμενους να δέχονται όσο γίνεται πιο ομαλά στις αλλαγές της αγοράς εργασίας και να αποτελούν ένα ανταγωνιστικό εργατικό δυναμικό. Παρατηρείται, επίσης, ότι ο επιχειρηματικός κόσμος διάκειται ευμενώς προς αυτή την προσπάθεια της ανάπτυξης διαφόρων βασικών δεξιοτήτων που σχετίζονται με τον κόσμο των επιχειρήσεων και οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν τους νέους εργαζόμενους να καταστούν ικανοί να προσαρμοσθούν σε διάφορες εργασίες.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός μπορεί να βοηθήσει το άτομο να αποκτήσει αυτή την προσαρμοστικότητα και να προσφέρει τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία του σε διαφορετικούς επαγγελματικούς χώρους. Είναι πολύ πιθανό ότι μια προσέγγιση του προβλήματος των επαγγελματικών αποφάσεων μέσω δεξιοτήτων, θα ενδυνάμωνε τους πελάτες στην προσπάθειά τους να επαναξιολογήσουν τον εαυτό τους και, επίσης, να αναπτύξουν μια ευρύτερη και πιο ευπροσάρμοστη αντίληψη των επαγγελμάτων. Ένα μοντέλο εφαρμογής του επαγγελματικού προσανατολισμού, το οποίο θα βασίζεται στις δεξιότητες, απαιτεί τη δημιουργία μιας κατάλληλης «γλώσσας δεξιοτήτων», με τη βοήθεια της οποίας θα ορισθούν και θα περιγραφθούν αναλυτικά οι δεξιότητες, θα κατασκευασθεί το προφίλ του κάθε πελάτη με βάση τις δεξιότητες που κατέχει και θα περιγραφθούν οι διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες ανάλογα με τις δεξιότητες που απαιτούνται για την υλοποίησή τους.

Η Συμβουλευτική και ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ή Επαγγελματική Αγωγή) στην Κύπρο Παρόν και Μέλλον

Περίληψη

Σκοπός της εισήγησής μου αυτής είναι να αναφέρω και να περιγράψω το υφιστάμενο σύστημα Καθοδήγησης και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ή όπως έχει τροποποιηθεί πρόσφατα η ορολογία σε Συμβουλευτική και Επαγγελματική Αγωγή, γιατί πιστεύεται ότι η ορολογία αυτή αποδίδει καλύτερα τους σκοπούς και στόχους του θεσμού, όπως προσφέρεται και λειτουργεί ως σύστημα σήμερα στην Κύπρο και πώς διαφαίνονται οι προοπτικές του για το μέλλον.

Στην εισαγωγή γίνεται μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν του θεσμού στην Κύπρο. Πως ξεκίνησε, πώς λειτούργησε κι από ποιες φάσεις πέρασε στα προηγούμενα 25 τόσα χρόνια. Στην συνέχεια αναφέρονται ο σκοπός και οι στόχοι και πώς αυτοί διαφοροποιήθηκαν και διαμορφώθηκαν στην πορεία του χρόνου για να καταλήξουμε στο σημερινό σύστημα που εφαρμόστηκε το 1991.

Ακολουθεί η περιγραφή του θεσμού της Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΣΕΑ) όπως λειτουργεί σήμερα. Αναφέρονται κατ' αρχήν εν συντομία οι διάφοροι φορείς που προσφέρουν Επαγγελματικό κι Εκπαιδευτικό Προσανατολισμό και στη συνέχεια γίνεται εκτενής αναφορά στο θεσμό ΣΕΑ όπως αυτός προσφέρεται από το κράτος στα δημόσια σχολεία Μέσης, Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης καθώς επίσης και σε νέους απόφοιτους μέσης εκπαίδευσης, φοιτητές κι άλλους.

Χρησιμοποιείται ο όρος Συμβουλευτική γιατί στην εφαρμογή και λειτουργία του θεσμού προστίθενται και τα προσωπικά, οικογενειακά κι ευρύτερα κοινωνικά θέματα κι ο όρος Προσανατολισμός αντικαθίσταται από τον όρο Αγωγή για να δηλώσει περισσότερο τον τρόπο, το χώρο και το μέσο προσφοράς του θεσμού μέσα από την εκπαίδευση.

Βλέπουμε δηλαδή το ρόλο του Συμβούλου Προσανατολισμού ως ρόλο εκπαιδευτικού που στόχο του έχει να εκπαιδεύσει και να βοηθήσει τους μαθητές στη λήψη αποφάσεων για τους προσωπικούς, εκπαιδευτικούς κι επαγγελματικούς τους προβληματισμούς μέσα στα πλαίσια του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους χωρίς να επηρεάζει για την εξυπηρέτηση αναγκών άλλων από τις ανάγκες των ιδίων των ατόμων.

Περιγράφεται στη συνέχεια πιο αναλυτικά ο φορέας, οι λειτουργοί, ο χώρος κι ο τρόπος εφαρμογής του θεσμού στα δημόσια σχολεία μέσης εκπαίδευσης. Γίνεται αναφορά στον κεντρικό φορέα διοίκησης δηλαδή την Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΥΣΕΑ), που στεγάζεται στο κτίριο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και που εκτός από το διοικητικό και συντονιστικό έργο που ασκεί για τα σχολεία είναι ένα κεντρικό πρότυπο Γραφείο ΣΕΑ όπου λειτουργοί του που είναι αποσπασμένοι καθηγητές ΣΕΑ, προσφέρουν συμβουλευτικές υπηρεσίες και πληροφόρηση σε όσους το επιθυμούν κυρίως αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης, φοιτητές και γονείς. Λειτουργεί επίσης και ως συγγραφικό κέντρο για σχετικό πληροφοριακό υλικό και οδηγούς.

Στη συνέχεια αναλύεται ο τρόπος πρόσληψης, τα προσόντα και τα καθήκοντα του καθηγητή ΣΕΑ, δηλαδή το σχέδιο υπηρεσίας, που αποτελεί τροποποίηση του βασικού σχεδίου υπηρεσίας πρόσληψης καθηγητή οποιασδήποτε άλλης ειδικότητας. Επιχειρείται τέλος στο μέρος αυτό, μια προσπάθεια αξιολόγησης της δεκάχρονης περίπου εφαρμογής και λειτουργίας του παρόντος συστήματος σε συνδυασμό με τις τάσεις για διαφοροποίηση ορισμένων σημείων και στόχων όπως π.χ. η συζήτηση για το πιο προέχει, περισσότερη συμβουλευτική παρέμβαση στα προσωπικά κοινωνικά θέματα που απασχολούν τους μαθητές, ή η ενίσχυση της πληροφόρησης τους για θέματα σπουδών ή/και επαγγελμάτων. Επιπροσθέτως συζητείται ο αυξημένος όγκος πληροφοριών και κατά συνέπεια ο φόρτος εργασίας του καθηγητή ΣΕΑ για το νέο τύπο σχολείου, το Ενιαίο Λύκειο, που προωθείται και ήδη άρχισε από φέτος να λειτουργεί και τις αλλαγές που προγραμματίζονται για το Γυμνάσιο και την Τεχνική Εκπαίδευση. Επίσης εξετάζεται η δυνατότητα στενότερης συνεργασίας με άλλους φορείς που προσφέρουν ενισχυτικές υπηρεσίες όπως οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, οι λειτουργοί κοινωνικής ευημερίας κ.ά.

Ως επίλογος τέλος δίνεται μια Προσωπική θεώρηση των προοπτικών της Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής στην Κύπρο, εν όψει και της προοπτικής ένταξης της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ ΚΑΙ Η ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ

Περίληψη

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σε μια χώρα όπως η Ελλάδα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα των εθνικών στρατηγικών στο βασικό άξονα της διαπίστωσης πως το νοητικό κεφάλαιο της πατρίδας μας αποτελεί μια ουσιαστική παράμετρο της ανταγωνιστικότητας της Εθνικής Οικονομίας και της διασφάλισης της Κοινωνικής Συνοχής.

Σε αυτό το πλαίσιο ανυποχώρητης αρχής, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αποκτά χαρακτήρα ορθολογικής και σαφώς επιστημονικά οριοθετημένης προσέγγισης. Οι νέες τεχνολογίες δεν αποτελούν πανάκεια, ούτε άλλωστε και τη μαγική συνταγή για την υπέρβαση διαπιστωμένων δυσλειτουργιών. Η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου έχει από καιρό αντιληφθεί την πορεία των εξελίξεων και με πρωτοβουλίες καινοτομικές αλλά και άμεσα συνδεδεμένες με τις ανάγκες του εμπορικού κλάδου απεργάζεται αθόρυβα αλλά συστηματικά τη σφυρηλάτηση του οράματός της για την Απασχόληση, τη διασφάλιση των ίσων ευκαιριών, την καταπολέμηση της ανεργίας, την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και την υποστήριξη της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού μέσα από ολοκληρωμένες δράσεις.

Η δεδομένη τεχνολογική υποδομή της ΕΣΕΕ, ο κόμβος ηλεκτρονικού εμπορίου, αποτελεί το εφαλτήριο ουσιαστικών παρεμβάσεων στην επόμενη πενταετία για την ουσιαστική προώθηση θέσεων που χωρίς τη συμβολή και την υποστήριξη των νέων τεχνολογιών ακούγονται γενικόλογες διατυπώσεις, κοσμημένες με επίθετα αλλά αποκομμένες από την καθημερινή πρακτική, την αγωνία του ανέργου για απασχόληση και την λαχτάρα του εργαζόμενου για ενίσχυση των γνώσεων του σε αντικείμενα υψηλής ζήτησης.

Μέσα στην κοσμογονία της εξέλιξης των νέων τεχνολογιών η αναθεώρηση παραδοσιακών εκπαιδευτικών μεθόδων και η προσπάθεια αξιοποίησης της γνώσης μέσα από ολοκληρωμένα μοντέλα διαχείρισής της αποτελούν βασικές προτεραιότητες σε ερευνητικές προσπάθειες (Choo 1996), (Coulson-Thomas 2000), (Drucker, Nonaka et al. 1998), (Marquardt 1996).

Ταυτόχρονα οι πρωτοβουλίες εκπαίδευσης στελεχών σε ακαδημαϊκά ή ενδοεπιχειρηματικά περιβάλλοντα εντείνονται διεκδικώντας ένα χαρακτήρα δια βίου εκπαίδευσης και όχι πρόσκαιρης ή ευκαιριακής υποστήριξης. Ταυτόχρονα με αυτή την άνθηση εντείνεται ο προβληματισμός για την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών μεθόδων και διερευνούνται τρόποι ενίσχυσής της. Άλλωστε παρατηρείται μια μετατόπιση στην αντίληψη των στρατηγικών πόρων στις επιχειρήσεις με ιδιαίτερη πλέον έμφαση να αποδίδεται στην αξιοποίηση ενός αρχέγονου πόρου, της γνώσης (Nonaka and Takeuchi 1995), (O'Dell and Grayson 1997), (Senge 1994), (Davenport and Prusak 1998).

Μια νέα αντίληψη, αυτή της διοίκησης της γνώσης (knowledge management) διεκδικεί μια αυθύπαρκτη θέση στο πάνθεον των επιστημονικών χώρων και γύρω τις περιστρέφονται μια σειρά από τεχνολογικές προσεγγίσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη καθημερινών πρακτικών (Tiwana 1999), (Despres 1999), (Liebowitz 1999), (Benjamins, Fensel et al. 1998), (Wiig 1993). Η πραγμάτωση της διοίκησης γνώσης υλοποιείται μέσα από μια σειρά γνωστικών διαδικασιών που οριοθετούν και τους κύκλους ζωής τους. Σειρά επιστημόνων έχει προσπαθήσει να οριοθετήσει ορισμούς για τη γνώση καθώς επίσης και μεθοδολογικά πρότυπα (Nissen, Kamel et al. 2000), (Süß 2000), (Subramani 2000), (Staab and Maedche 2000) για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αποτελεσματικών λύσεων διοίκησης γνώσης.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα η αγορά των λύσεων e-learning (Urdu and Weggen 2000), (Rowley 2000), (Williams 1999), παρουσιάζει μια τρομερή άνθηση και διεκδικεί ουσιαστικό μερίδιο σε παρεμβάσεις υποστήριξης δια βίου εκπαίδευσης. Πανεπιστημιακά ιδρύματα, Δημόσιοι Οργανισμοί και Επιχειρήσεις ενδιαφέρονται να υλοποιήσουν ευέλικτους μηχανισμούς διάχυσης της γνώσης σε κάθε ενδιαφερόμενο με αυξημένη διαθεσιμότητα και αξιοπιστία.

Η παραπάνω περιγραφή οριοθετεί και το μακρόκοσμο της έρευνας. Η εφαρμογή μεθόδων διοίκησης γνώσης σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης υποστηριζόμενης από τεχνολογικά μέσα με έμφαση στην

ασύγχρονη εκπαίδευση. Σκοπός η διερεύνηση του δυναμικού χαρακτήρα της μάθησης μέσα από το διαδίκτυο και η αποσαφήνιση της παρεχόμενης αξίας. Για το σκοπό αυτό όπως θα γίνει σαφές στη συνέχεια επιχειρείται η ανάλυση και η τεκμηρίωση ενός προτύπου αξίας (value adding framework).

Κωνσταντίνος Σουμέλης

Η Συμβουλευτική και ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός σαν μέσο υλοποίησης ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Δια βίου Εκπαίδευσης

Περίληψη

Ένα αποτελεσματικό ολοκληρωμένο σύστημα δια βίου εκπαίδευσης προϋποθέτει την ύπαρξη και λειτουργία ενός «συστήματος συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού», που να καλύπτει όλο το χρονικό εύρος του κύκλου ζωής των πολιτών.

Στην Ελλάδα έχει πραγματοποιηθεί, τα τελευταία χρόνια, σημαντική πρόοδος τόσο σε σχέση με τη διεύρυνση της δια βίου εκπαίδευσης όσο και την επαναδιατύπωση του περιεχομένου του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και την εφαρμογή του στο σχολικό σύστημα (τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα). Παράλληλα, προωθείται και η εφαρμογή της Συμβουλευτικής στις πρώτες βαθμίδες. Στο βαθμό που η προσπάθεια των τελευταίων ετών συνεχιστεί τόσο σε επίπεδο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου όσο και σε επίπεδο Υπουργείου παιδείας προβλέπεται η κάλυψη των αναγκών του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος σε ικανοποιητικό βαθμό.

Ο τομέας στον οποίο η πρόοδος εισαγωγής του ΣΕΠ παραμένει πολύ περιορισμένη είναι της άτυπης εκπαίδευσης και κατάρτισης και γενικά ο τομέας της εκπαίδευσης – μετεκπαίδευσης των ενηλίκων, βασικών υποσυστημάτων ενός ολοκληρωμένου συστήματος δια βίου εκπαίδευσης.

Στο σημείο αυτό ο ρόλος του ΕΚΕΠ είναι προφανής. Συνίσταται κυρίως στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την εφαρμογή του Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε σημείο του άτυπου εκπαιδευτικού υποσυστήματος όπου λαμβάνονται από τους ενήλικες αποφάσεις επαγγελματικού ή/και εκπαιδευτικού προσανατολισμού – επαναπροσανατολισμού. Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας αυτής προϋποθέτει αφενός τον συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού του τυπικού και άτυπου εκπαιδευτικού συστήματος και αφετέρου τη θεσμική κάλυψη των κενών που ακόμη υπάρχουν τόσο σε επίπεδο φορέων υλοποίησης (ΟΕΕΚ, ΟΑΕΔ, κλπ.) όσο και σε κυβερνητικό επίπεδο.

Bernhard Jenschke

Νέες προκλήσεις για τη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας: Οι απαντήσεις της Διεθνούς Κοινότητας της Συμβουλευτικής

Περίληψη

Λαμβάνοντας υπόψη τις δραματικές αλλαγές που έχουν συμβεί και εξακολουθούν να συμβαίνουν στη ζωή, στην εργασία και στην κοινωνία γενικότερα, ο συγγραφέας – Πρόεδρος του ΙΑΕVG- θα σκιαγραφήσει τις επιδράσεις των αλλαγών αυτών στις ανάγκες για προσανατολισμό και πώς αυτή η ανάγκη μπορεί να ικανοποιηθεί από μια επαρκή και κατάλληλη παροχή υπηρεσιών προσανατολισμού. Απαραίτητη προϋπόθεση για ένα ποιοτικό προσανατολισμό είναι η επαγγελματική βοήθεια που προσφέρεται στους συμβούλους στην καθημερινή τους εργασία. Τρεις κύριες εξελίξεις συζητούνται από το ΙΑΕVG τα τελευταία χρόνια: πώς θα διασφαλίσουμε την ποιότητα της συμβουλευτικής και του προσανατολισμού και την κατάλληλη επαγγελματική συμπεριφορά των συμβούλων απέναντι στους πελάτες τους· πώς θα βελτιώσουμε την επαγγελματική επικοινωνία και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών σε διεθνές επίπεδο μέσω ενός κέντρου πληροφόρησης για τους συμβούλους που θα βασίζεται στο Internet· πώς θα αναπτυχθεί

Ο συγγραφέας παρουσιάζει την άποψη των μεγαλύτερων διεθνών οργανισμών, όπως UNESCO, ILO και OECD και EU, για το πώς ο προσανατολισμός αντιμετωπίζεται ως ένα σημαντικό μέσο για την κοινωνική και οικονομική ευημερία των ατόμων και των χωρών και πώς η διεθνής συνεργασία θα συντελέσει περαιτέρω στην επέκταση της σημασίας του προσανατολισμού και της συμβουλευτικής στην κοινωνία.

Χρυσούλα Κοσμίδου-Hardy

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ: ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΕΠ

Περίληψη

Στο πλαίσιο της εποχής της πληροφορίας και της καινούριας κοινωνίας που διαμορφώνεται, ο άνθρωπος αισθάνεται ανασφαλής και ανήσυχος μπροστά στη ρευστότητα και αβεβαιότητα που συνεπάγονται οι απρόβλεπτες, ραγδαίες αλλαγές. Η ανησυχία του είναι πιο έντονη σε **μοιραίες στιγμές** κατά τις οποίες καλείται να πάρει αποφάσεις που στηρίζονται σε πολύπλοκα και μεταβαλλόμενα εξωτερικά, αλλά και εσωτερικά "δεδομένα", να αξιολογήσει τα δεδομένα αυτά, να αναπτύξει εναλλακτικές λύσεις και δι-εξόδους συγχρονιζόμενος με το εξωτερικό πλαίσιο και να μεταβεί δυναμικά σε νέες καταστάσεις.

Στην εισήγηση αυτή γίνεται σύντομη αναφορά σε βασικά στοιχεία της σημερινής εποχής που στη διεθνή βιβλιογραφία χαρακτηρίζεται και ως εποχή της **κατασκευασμένης αβεβαιότητας** και του **ρίσκου** καθώς και στα κύρια στοιχεία που απαιτούνται για την ψυχολογική και επαγγελματική επιβίωση του ανθρώπου και για την αντιμετώπιση των αλλαγών χωρίς τρόπο για το άγνωστο. Γίνεται επίσης αναφορά και σε βασικά στοιχεία εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων στην Ευρώπη που φαίνονται καθαρότερα στα συστήματα και στους στόχους των εξετάσεων. Παρουσιάζονται βασικοί λόγοι των μεταρρυθμίσεων αυτών, οι οποίοι έχουν άμεση σχέση με τις αλλαγές στην αγορά εργασίας, με την παγκοσμιοποίηση, και με τη σύνδεση εκπαίδευσης και παραγωγής.

Η εισήγηση καταλήγει με προτάσεις που αφορούν στην προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου μέσα από τους βασικούς στόχους της **κριτικής αυτογνωσίας** και **κοινωνιογνωσίας** ενός κριτικού, αναπτυξιακού μοντέλου για τον ΣΕΠ και τη Συμβουλευτική που έχει αναπτύξει η εισηγήτρια. Το μοντέλο αυτό είναι στην ουσία του ένα **μοντέλο κριτικής παιδαγωγικής**. Στηρίζεται σε διεπιστημονική προσέγγιση και στη βιωματική μάθηση με βασικά επιστημολογικά πεδία τη **Συμβουλευτική** (εκλεκτική προσέγγιση) και την **Αγωγή στην Επικοινωνία και στα Μέσα Μαζικής και Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας**.

Για την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των νέων ανθρώπων ειδικότερα, απαραίτητος όρος είναι η αντίστοιχη ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών γενικότερα. Για το λόγο αυτό η εισήγηση καταλήγει με αναφορά:

- Στο διακρατικό Ευρωπαϊκό πρόγραμμα **ΣΥΝΘΕΣΗ** (Συνεργατική Νέα Θέση για την Ευρωπαϊκή εκπαίδευση Σήμερα) στόχος του οποίου είναι η προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, και
- Στον **"Κύκλο των Ευρηματικών Εκπαιδευτικών"** και στους στόχους του οι οποίοι σχετίζονται με την προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ενεργών Ευρωπαίων πολιτών και με την άμεση εμπλοκή των εκπαιδευτικών της πράξης στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν την εκπαίδευση και την κοινωνία.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Περίληψη

Η αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας και των επιπτώσεων αυτού σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο (ιδιαίτερα όσον αφορά ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως άνεργες γυναίκες, νέοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, μακροχρόνια άνεργοι, νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας κλπ) προϋποθέτει την ανάπτυξη συμπληρωματικών και συντονισμένων δράσεων στη βάση πραγματικών αναγκών, που αποσκοπούν στην ολοκληρωμένη και πολύπλευρη στήριξη των ανέργων. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται διαρκής συνεργασία μεταξύ των φορέων / οργανισμών για τον από κοινού σχεδιασμό, οργάνωση και υλοποίηση δράσεων που να ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά / ανάγκες των ανέργων καθώς και συνεργασία με τους ίδιους του ανέργους σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης.

Η διαρκής Συμβουλευτική υποστήριξη και ο Επαγγελματικός προσανατολισμός/ επαναπροσανατολισμός παίζουν σημαντικό ρόλο σε όλη τη διάρκεια των δράσεων για την προώθηση της επαγγελματικής ένταξης και εξέλιξης, συμπληρωματικά με τις άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Το INE / ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ, στο πλαίσιο του Δικτύου Υποστήριξης ανέργων νέων και γυναικών που δημιουργήσε, έχει αναπτύξει διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και επιτυχημένες πρακτικές, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη συνδυαστική εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων Συμβουλευτικής / Επαγγ. προσανατολισμού, π.χ. ανάλυση τυπικών και άτυπων προσόντων / βιωμάτων / ενδιαφερόντων, map mapping, ανάλυση δραστηριοτήτων για διαπίστωση ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των ανέργων, project σε τοπικό επίπεδο που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τους ίδιους τους ανέργους, τεχνικές για τη σύνδεση των προσδοκιών/αναγκών των ανέργων με προσόντα/δυνατότητές τους κ.ά.

Θόδωρος Κατσανέβας

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Περίληψη

Η επιλογή ενός επαγγέλματος αποτελεί ίσως την πιο κρίσιμη απόφαση στη ζωή ενός νέου, αν ληφθεί υπόψη ότι στο χώρο εργασίας του ένας άνθρωπος δαπανά το ένα τρίτο περίπου της ζωής του. Για την απόφαση αυτή, οφείλει ο καθένας να γνωρίζει τι θέλει και τι μπορεί να κάνει. Και κατά δεύτερο λόγο, να γνωρίζει τι συμβαίνει γύρω του, ποιες είναι δηλ. οι τρέχουσες συνθήκες και οι τάσεις που επικρατούν στον κόσμο της εργασίας και των επαγγελμάτων.

Για "να γνωρίσει τι θέλει και τι μπορεί", θα πρέπει πρώτα απ' όλα να μάθει τον εαυτό του, τις ικανότητες, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα, τις δυνατότητες, τα πιθανά ταλέντα που διαθέτει. Όλα δηλ. εκείνα τα προσωπικά χαρακτηριστικά που συναποτελούν τον πολυσύνθετο χαρακτήρα ενός ανθρώπου. Ο πλέον ολοκληρωμένος και επιστημονικός τρόπος για να προσδιοριστούν περίπου επακριβώς τα παραπάνω δεδομένα, είναι τα γνωστά "τεστ προσωπικότητας" που διενεργούν οι Σύμβουλοι Επαγγελματικού προσανατολισμού και οι Ψυχολόγοι Εργασίας. Κατά την άποψή μου, στη σημερινή εποχή προτιμότερο είναι να επιλέγονται τεστ προσωπικότητας σχετικά μικρής διάρκειας, όχι άνω των δύο ωρών, έτσι ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν σε όσο γίνεται μεγαλύτερο αριθμό ατόμων. Με μικρότερη ίσως ακρίβεια, τα προσωπικά χαρακτηριστικά του, ο κάθε ένας μπορεί να τα προσδιορίσει, αφού συζητήσει με σοβαρότητα ειδικούς, με εκπαιδευτικούς ή και με τους γονείς η και σοβαρούς ανθρώπους του περιβάλλοντος του. Κι' αυτό με την προϋπόθεση ότι, δε θα επιχειρηθεί να επιβληθεί στο νέο η επιλογή ενός επαγγέλματος με τις αντίστοιχες σπουδές επειδή αυτή είναι η κρυφή επιθυμία

των γονέων, όπως συχνά συμβαίνει στην πράξη. Ο ρόλος των γονέων είναι σημαντικός στις επιλογές των παιδιών τους, αλλά η συμβουλή τους δε θα πρέπει να είναι αυθαίρετη η και εγωιστική, αλλά να στηρίζεται σε καλή γνώση των δεδομένων της προσωπικότητας των παιδιών τους, των ενδιαφερόντων τους, αλλά και των τάσεων της αγοράς εργασίας. Γι' αυτό, ίσως δεν είναι υπερβολή να λεχθεί πως και οι γονείς θα πρέπει να παρακολουθούν κάποια σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού.

Αφού "ανακαλύψει" τον εαυτό του ένας νέος, η και ποιο ώριμος πολίτης και πριν αποφασίσει ποιο επάγγελμα η ποιες σπουδές θα διαλέξει, θα πρέπει να αναζητήσει πληροφορίες για τις προοπτικές που έχουν στο μέλλον τα διάφορα επαγγέλματα στη χώρα μας. Στο σημείο αυτό, οι έρευνες που διενεργούμε εδώ και δέκα περίπου χρόνια στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, στα πλαίσια και των διεθνών επιστημονικών αναζητήσεων, ελπίζουμε ότι προσφέρουν την αναγκαία σχετική πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις έρευνες αυτές, έχουν προσδιοριστεί δεκατέσσερις μεγάλες ομάδες επαγγελμάτων που υποδιαιρούνται σε τριάντα δύο υποκατηγορίες, όπου έχουν συμπεριληφθεί περίπου πεντακόσιες επί μέρους ειδικότητες - επαγγέλματα. Κεντρική είναι η έννοια του "Ισοζυγίου Προσφοράς και Ζήτησης Επαγγελμάτων" με το οποίο προσδιορίζονται ποια επαγγέλματα η ειδικότητες είναι κορεσμένα και ποια έχουν μέλλον στη σημερινή ελληνική αγορά εργασίας για τα επόμενα 5-10 χρόνια. Ποια δηλ. έχουν θετικές προοπτικές και είναι "ανερχόμενα", ποια επαγγέλματα έχουν αρνητικές προοπτικές και είναι "κατερχόμενα" και ποια έχουν ουδέτερες η αδιευκρίνιστες προοπτικές. Για να προσδιοριστούν οι ανοδικές, η οι καθοδικές αυτές τάσεις, έχει χρησιμοποιηθεί μια πολυσύνθετη επιστημονική μεθοδολογία που συνδυάζει εκτιμήσεις των τάσεων της οικονομίας και των επί μέρους κλάδων της, καθώς και πρωτογενείς έρευνες με προσωπικές συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια. Το "Ισοζύγιο Επαγγελμάτων", συνυπολογίζει την προσφορά και ζήτηση που υπάρχει για κάθε επάγγελμα και προσδιορίζει αν είναι ανερχόμενο η κατερχόμενο. Αν για ένα επάγγελμα υπάρχουν περισσότερες θέσεις εργασίας από όσες ζητούνται, τότε το επάγγελμα αυτό για σήμερα και για τα επόμενα 5-10 χρόνια, θεωρείται ανερχόμενο, έχει δηλ. θετικές προοπτικές. (υπερβάλλουσα προσφορά εργασίας). Αν αντίθετα, υπάρχουν λιγότερες θέσεις εργασίας από την αντίστοιχη ζήτηση για το επάγγελμα αυτό από πλευράς των νέων, των εργαζομένων, η των ανέργων, θεωρείται κατερχόμενο, έχει δηλ. αρνητικές προοπτικές και είναι κορεσμένο. (υπερβάλλουσα ζήτηση εργασίας). Ουδέτερες προοπτικές έχει ένα επάγγελμα όταν η προσφορά περίπου ισούται με την αντίστοιχη ζήτηση εργασίας.

Όταν ένας νέος η και ποιο ώριμος πολίτης, γνωρίζει ποιο επάγγελμα του ταιριάζει, αφού έχει διερευνήσει τα προσωπικά του χαρακτηριστικά, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντά του, τότε είναι μάλλον προτιμότερο να διαλέξει από τα επαγγέλματα που του ταιριάζουν, εκείνα που είναι ανερχόμενα και κατά το δυνατόν να αποφύγει όσα είναι κορεσμένα.

Ο παραπάνω κανόνας φυσικά, δεν είναι απόλυτος ούτε και αποτελεί πανάκεια για σίγουρη επαγγελματική αποκατάσταση. Η επιλογή ενός επαγγέλματος με μέλλον δε συνεπάγεται απόλυτη βεβαιότητα επιτυχημένης εργασιακής προοπτικής, αν ο ενδιαφερόμενος δε φροντίζει να ανανεώνει συνεχώς τη γνώση του, δεν είναι κινητικός, εργατικός, κλπ. Και το αντίθετο. Όποιος επιλέξει ένα επάγγελμα που εμφανίζεται κορεσμένο, μπορεί, σε πείσμα του ιδιαίτερα υψηλού ανταγωνισμού που θα συναντήσει, να πετύχει στην προσωπική του καριέρα, εφ' όσον διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις, τις ανανεώνει και δείχνει ιδιαίτερο ζήλο και ενδιαφέρον για τη δουλειά του. Οι παραπάνω διαπιστώσεις, διαφοροποιούνται κατά περίπτωση για κάθε άτομο ξεχωριστά, αλλά και για τα επί μέρους επαγγέλματα.

Για τους περισσότερους πάντως νέους και ακόμα περισσότερο για όσους ώριμους εργαζόμενους αναπροσανατολίζουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, προτιμότερο είναι να επιλέξουν ένα ανερχόμενο αντί για κατερχόμενο επάγγελμα. Η γνώση των σύγχρονων τάσεων της αγοράς εργασίας είναι επί πλέον αναγκαία, αν ληφθεί υπόψη η ταχύτητα με την οποία τρέχει η σύγχρονη τεχνολογία, γεγονός που έχει αντίστοιχες επιπτώσεις στις μεταλλαγές των επαγγελμάτων και των ειδικοτήτων. Έτσι, ακόμη και όσοι έχουν επιλέξει ένα κορεσμένο επάγγελμα, που κατ' ανάγκη συνδέεται με ορισμένο περιεχόμενο και κατεύθυνση σπουδών, μπορούν εγκαίρως να κατευθυνθούν σε ειδικεύσεις που προσφέρουν θετικές εργασιακές προοπτικές και φυσικά να αποφύγουν το αντίθετο. Εδώ, πρέπει να τονιστεί ένας γενικός κανόνας που αφορά όλα τα επαγγέλματα που συνδέονται με τριτοβάθμιες σπουδές. Απόλυτα αναγκαία για όλους είναι σήμερα, εκτός από τη συνεχή ανανέωση της γνώσης, η καλή γνώση χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, της Αγγλικής και συχνά μιας άλλης γλώσσας.

Τέλος πρέπει να τονιστεί ότι, ο πλέον επιτυχημένος στη ζωή και συνήθως και στην εργασιακή ζωή άνθρωπος, είναι εκείνος που χτίζει, που σμιλεύει μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Και για να πετύχει κάτι τέτοιο δεν αρκεί η στεγνή γνώση των δεξιοτήτων του επαγγέλματος που ασκεί. Γι' αυτό χρειάζεται, εκτός των άλλων, να μελετά και ιστορία και λογοτεχνία, να ασχολείται με τις καλές τέχνες και γιατί όχι με την ποίηση. Αν είναι αλήθεια ότι πρώτα ενδιαφέρει ο βιοπορισμός, όπως θα έλεγε και ο Μπρέχτ, είναι εξ ίσου σημαντικό να επιδιώκεται με ανάλογο ζήλο, η καλλιέργεια του πνεύματος.

Παρακάτω, παρατίθενται πίνακες με επιλεγμένα επαγγέλματα που συνδέονται με τριτοβάθμιες σπουδές, όπου υπάρχουν εκτιμήσεις όσον αφορά τις θετικές, τις αρνητικές ή τις ουδέτερες προοπτικές τους, όπως προκύπτουν από τις έρευνές μας στο Πανεπιστήμιο Πειραιά.

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΩΣ ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΩΣ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Πληροφορικός, Ηλεκτρονικός, Μηχανικός πληροφορικής, δικτύων και τηλεπικοινωνίας, Πληροφορικός – Οικονομολόγος, Πληροφορικός Τηλεργασίας, Τεχνολόγος εκτυπώσεων, Οικονομολόγος, Οιοικονομοδιοικητικός (Manager), Φοροτεχνικός, Κοστολόγος, Οικονομολόγος – Σύμβουλος επενδύσεων Οικονομοδιοικητικός έργων (Project Manager), Οικονομικός Πωλήσεων (Marketing Manager), Στέλεχος Τουριστικών Επιχειρήσεων Αγροτοοικονομολόγος, Οικονομολόγος Μεταφορών, Μηχανολόγος, Ηλεκτρολόγος, Πολιτικός Μηχανικός, Μηχανολόγος – Πληροφορικός, Ιχθυολόγος, Γεωπόνος Εναλλακτικής, οικολογικής γεωργίας, Τεχνολόγος Τροφίμων, Ελεγκτής τροφίμων, Περιβαλλοντολόγος, Ελεγκτής ποιότητας, Τεχνολόγος ιατρικών μηχανημάτων και εργαστηρίων, Νοσηλεύτης, Φυσιοθεραπευτής, Οπτικός, Διαιτολόγος, Αισθητικός, Ψυχολόγος, Κοινωνικός Λειτουργός, Ειδικός για ΑΜΕΑ, Φιλολόγος – Επιμελητής εκδόσεων.	Γιατρός, Οδοντίατρος, Φαρμακοποιός, Βιολόγος, Χημικός, Χημικός Μηχανικός, Γεωλόγος, Μεταλλειολόγος, Ναυπηγός, Τεχνολόγος πετρελαίου, Δικηγόρος, Δικαστής, Συμβολαιογράφος, Χρηματοοικονομολόγος, Χρηματιστής, Δημοσιογράφος, Ηθοποιός, Μουσικός, Σκηνοθέτης, Καθηγητής Γυμνασίου, Λυκείου, Δάσκαλος, Νηπιαγωγός, Κοινωνιολόγος, Πολιτικός Επιστήμονας, Διεθνολόγος, Ανθρωπολόγος, Λαογράφος, Αρχαιολόγος, Ιστορικός, Φιλολόγος, Θεολόγος, Φυσικός, Μαθηματικός, Μετεωρολόγος, Αστρονόμος. ΟΥΔΕΤΕΡΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ Κτηνίατρος, Γεωπόνος, Αρχιτέκτονας, Καθηγητής ξένων γλωσσών, Ξεναγός, Διερμηνέας, Τεχνικός Κλωστοϋφαντουργίας, Χορευτής – Χορογράφος, Γυμναστής, Πιλότος Πολιτικής Αεροπορίας, Πλοίαρχος Εμπορικού ναυτικού.

Ελλείψεις σε δεξιότητες και αγορά εργασίας στην Ελλάδα: τάσεις και προοπτικές

Περίληψη

Η εισήγηση επικεντρώνεται σε πέντε ενότητες. Η πρώτη, η οποία χρησιμεύει και ως εισαγωγή στα υπό συζήτηση θέματα, διαπραγματεύεται τον εννοιολογικό προσδιορισμό του όρου «ελλείψεις δεξιοτήτων» καθώς και το θεσμικό πλαίσιο που περιβάλλει την Ελληνική αγορά εργασίας υπό το πρίσμα της αναγνώρισης των ελλείψεων σε εργατικό δυναμικό και ειδικότητες. Στη δεύτερη και τρίτη ενότητα εξετάζονται διαδοχικά οι πρόσφατες εξελίξεις στην απασχόληση και την ανεργία καθώς και η σχέση ανάμεσα στο εκπαιδευτικό επίπεδο και τις παρατηρούμενες μεταβολές στην επαγγελματική σύνθεση της απασχόλησης. Στη συνέχεια συνοψίζονται και παρουσιάζονται τα ευρήματα μιας σειράς πρόσφατων μελετών και ερευνών, σχετικών με το υπό διερεύνηση θέμα, ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη χρήση των πορισμάτων των ερευνητικών προσπαθειών για την καταπολέμηση των ελλείψεων. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με παράθεση συμπερασμάτων και προτάσεων πολιτικής.

Ανάμεσα στα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η εισήγηση, περιλαμβάνονται και τα εξής: Η Ελληνική αγορά εργασίας παρουσιάζει αρκετές ιδιομορφίες οι οποίες καθιστούν δύσκολη την αναγνώριση των υπαρχουσών ελλείψεων σε ειδικότητες, ενώ η ποσότητα και ποιότητα των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων δεν επιτρέπει γενικά τη διερεύνηση του θέματος σε βάθος. Ανεξάρτητα από το γεγονός αυτό, αρκετές ερευνητικές προσπάθειες, οι οποίες βασίσθηκαν κυρίως σε έρευνες εργοδοτών, στοιχειοθέτησαν ότι υπάρχουν πράγματι κενά σε δεξιότητες, η καταπολέμηση των οποίων εκτιμάται ότι μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη μείωση της ανεργίας. Τα πορίσματα ωστόσο των ερευνών είχαν σχετικά περιορισμένη εφαρμογή στη διαμόρφωση πολιτικής, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για καλύτερη οργάνωση της ερευνητικής προσπάθειας, για μεγαλύτερη διάχυση των αποτελεσμάτων της καθώς και για δημιουργία μηχανισμών ενσωμάτωσης του ερευνητικού αποτελέσματος στο σχεδιασμό πολιτικής.

Αναστασία Καλαντζή-Αζίζι

Ψυχολογική Συμβουλευτική Φοιτητών

Περίληψη

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο άρχισαν να λειτουργούν Ψυχολογικά Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών στα περισσότερα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, είτε μέσα στις προϋπάρχουσες Συμβουλευτικές Υπηρεσίες είτε αυτόνομα. Σκοπός της Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών είναι η άμεση ψυχοκοινωνική υποστήριξη του φοιτητή/τριας ώστε: α) να μπορέσει να ξεπεράσει πιθανές δυσκολίες προσαρμογής στο καινούριο μαθησιακό περιβάλλον έγκαιρα και αποτελεσματικά, β) να βρει καινούριους τρόπους επίλυσης εξελικτικών μετεφηβικών αναζητήσεων και προβληματισμών. Τα μοντέλα παρέμβασης που χρησιμοποιούνται είναι ευέλικτα και βραχύχρονα και παίρνουν τη μορφή ατομικής ή ομαδικής συμβουλευτικής. Θα παρουσιαστεί πολύ συνοπτικά η σχετική εμπειρία από το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών (ΣΚΦ) του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επίσης, θα παρουσιαστεί και η πολύ πρόσφατη εξέλιξη της ψυχολογικής συμβουλευτικής φοιτητών μέσω του Διαδικτύου, η λεγόμενη «τηλεσυμβουλευτική», όπως υλοποιείται στο ΣΚΦ.

Βιβλιογραφία

Καλαντζή-Αζίζι, Α. (Επιμ.) (1997). *Ψυχολογική Συμβουλευτική Φοιτητών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Kalantzi-Azizi, A., Rott, G., & Aberne, D. (Eds) (1997). *Psychological Counselling in Higher Education*. Athens: FEDORA-Ellinika Grammata.

Η σύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης/κατάρτισης και αναγκών της αγοράς εργασίας: Ο ρόλος της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού

Περίληψη

1. Η έλλειψη σύνδεσης μεταξύ εκπαίδευσης/επαγγελματικής κατάρτισης και αναγκών της αγοράς εργασίας, μπορεί να αποτελέσει έναν από τους βασικούς λόγους περιορισμού των δυνατοτήτων ανάπτυξης και δημιουργίας υψηλών επιπέδων διαρθρωτικής ανεργίας, όπου κενές θέσεις εργασίας και άνεργοι συνυπάρχουν. Το 1999, το μέσο επίπεδο πραγματικού ρυθμού ανάπτυξης στην ΕΕ ήταν 2,4%. Ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 1,4% και τα επίπεδα ανεργίας και ιδιαίτερα της μακροχρόνιας ανεργίας, παραμένουν ακόμη υψηλά. Μερικά κράτη μέλη της ΕΕ, με υψηλότερα μέσα επίπεδα ανάπτυξης, είχαν ακόμη χαμηλότερη αύξηση της απασχόλησης. Αυτή είναι η περίπτωση της Ελλάδας.
2. Ένας αριθμός τομέων της οικονομίας και επαγγελμάτων χαρακτηρίζονται από έλλειψη κάποιων ειδικοτήτων και συναντούν δυσκολίες ανεύρεσης προσωπικού, από τον τομέα της τεχνολογίας της πληροφορίας μέχρι και τον αγροτικό τομέα ή του λιανικού εμπορίου. Μερικά κράτη μέλη της ΕΕ (και όχι μόνο εκείνα με χαμηλά επίπεδα ανεργίας) αντιμετωπίζουν προβλήματα ανεύρεσης ειδικευμένου προσωπικού. Η κοινή έκθεση απασχόλησης της ΕΕ (1999), επισημαίνει το πρόβλημα αυτό που εκδηλώνεται με την ανικανοποίητη ζήτηση για ορισμένες ειδικότητες και καλύτερα εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό σαν αποτέλεσμα των απαιτήσεων του αυξανόμενου ρόλου της γνώσης και της τεχνολογίας της πληροφορίας στο χώρο της νέας οικονομίας. Οι νέες αυκαιρίες απασχόλησης κατανέμονται τελείως άνισα μεταξύ των διαφόρων επαγγελμάτων-ειδικοτήτων.
3. Ενώ ο αριθμός των επαγγελμάτων υψηλής ειδίκευσης, καθώς και των επαγγελμάτων που σχετίζονται με την κοινωνία της πληροφορίας, τις πωλήσεις και γενικά των υπηρεσιών, έχει υπερδιαπλασιασθεί από το 1994, σε σχέση με το μέσο αριθμό των δημιουργούμενων συνολικά θέσεων εργασίας στην ΕΕ (0,9%), τα χειρονακτικά ειδικευμένα ή μη επαγγέλματα, έχουν μειωθεί σε αριθμό μέσα στην ίδια χρονική περίοδο.
4. Οι συνθήκες για μία επιτυχή μετάβαση στην επερχόμενη οικονομία που στηρίζεται πάνω απ'όλα στη γνώση, δεν διαμορφώνονται μόνες τους. Απαιτείται ένα νέο σχήμα συνεργασιών και συντονισμού των δράσεων των κυβερνήσεων, επιχειρηματιών και εργαζομένων, καθώς και μία διαρκής ανανέωση ειδικοτήτων σύμφωνα με τις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικονομίας και μιας σύγχρονης αγοράς εργασίας.
5. Τα συστήματα της εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης πρέπει να προσαρμόζονται στις νέες απαιτήσεις των καιρών. Νέα επαγγέλματα προκύπτουν και η σχετική πληροφόρηση για τα χαρακτηριστικά τους, το είδος και το περιεχόμενό τους, πρέπει να μεταβιβάζεται στους αρμόδιους επαγγελματικούς συμβούλους. Ο ρόλος της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού θεωρούνται σήμερα απαραίτητα εργαλεία όσο ποτέ άλλοτε για την εξατομικευμένη παρέμβαση υπέρ των ανέργων και την υποβοήθηση των μαθητών, ενώ βρίσκονται ακόμη στο σχολείο, για τη κατά το δυνατόν ορθότερη επιλογή επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.
6. Για την επιτυχία αυτού του σκοπού απαιτείται καλύτερη αξιοποίηση της πληροφορίας που σχετίζεται με τις συνθήκες της αγοράς εργασίας και τη ζήτηση επαγγελμάτων. Χρειαζόμαστε πιο ενημερωμένους συμβούλους στο χώρο της εργασίας και επαγγελματικής πληροφόρησης, είτε αυτή παρέχεται στο σχολείο είτε στην αγορά εργασίας από τις ΔΥΑ, είτε σε άλλα αρμόδια κέντρα.

Πώς μπορούμε να παράγουμε και να διαχέουμε αυτή τη χρήσιμη πληροφόρηση; Η εισήγησή μου αναφέρεται ακριβώς στο θέμα αυτό.

Αριστοτέλης Κάντας

Από το σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό στο σχεδιασμό και διαχείριση σταδιοδρομίας

Περίληψη

Μέχρι τώρα στην Ελλάδα η έμφαση από πλευράς πολιτείας τουλάχιστον έχει δοθεί στο Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό. Μια τέτοια προσέγγιση βασίζεται στη λανθασμένη πλέον παραδοχή ότι με το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης το άτομο πρέπει να έχει φτάσει σε τέτοιο σημείο επαγγελματικής ωριμότητας ώστε να μπορεί να πάρει επαγγελματικές ή εκπαιδευτικές αποφάσεις που θα το οδηγήσουν σε μια δια βίου μονόδρομη επαγγελματική πορεία. Η παραδοχή αυτή έχει πλέον ξεπεραστεί από τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες (ανεργία, επέκταση των εκπαιδευτικών ευκαιριών, μετασχηματισμός του εργασιακού χώρου, παγκοσμιοποίηση κλπ.) που καθιστούν πλέον ανεπαρκείς τις παραδοσιακές προσεγγίσεις ταιριάσματος ατόμου και επαγγέλματος. Το πρόβλημα εμφανίζεται επί του παρόντος κυρίως στο επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όπου η αποσύνδεση πτυχίου από συγκεκριμένη απασχόληση έχει θέσει μια σειρά νέων προβλημάτων που στο παρελθόν υποτίθεται έπρεπε να λυθούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το πρόβλημα επιχειρείται να λυθεί, ανεπαρκώς, από τα Γραφεία Διασύνδεσης. Πέρα από αυτό, η ρευστότητα και οι συνεχείς αλλαγές επαγγελματικής πορείας που θα χαρακτηρίζουν την επαγγελματική πορεία του ατόμου στο μέλλον καθιστούν απαραίτητη την ανάπτυξη μεθόδων και εργαλείων που θα βοηθούν το άτομο στο σχεδιασμό και διαχείριση της σταδιοδρομίας του από τη στιγμή που έχει εισέλθει στον χώρο της εργασίας μέχρι την οριστική αποχώρησή του. Προτείνεται η επέκταση της Συμβουλευτικής της Σταδιοδρομίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και η ανάπτυξη προγραμμάτων διαχείρισης σταδιοδρομίας καθώς και η κατάρτιση εξειδικευμένων συμβούλων και στο χώρο αυτό.

Σταμάτης Παλαιοκρασάς

ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕΠ

Περίληψη

Το φύλο, η εργασιακή εμπειρία κατά τη διάρκεια των σπουδών και η καλή γνώση ξένης γλώσσας, είναι οι σπουδαιότεροι παράγοντες (με αυτήν τη σειρά σημαντικότητας), που καθορίζουν την επαγγελματική κατάσταση των αποφοίτων δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας. Τεκμήρια από πανελλαδική έρευνα αποφοίτων δείχνουν ότι η ετεροαπασχόληση, οι αποδοχές και το χρονικό διάστημα ανεργίας μετά την αποφοίτηση διαφέρουν σημαντικά για τις γυναίκες, για όσους εργάζονταν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και για όσους ήξεραν καλά μια ξένη γλώσσα (κυρίως Αγγλικά). Μια αναμορφωμένη πολιτική ΣΕΠ που θα έκανε αποδοτικότερη την πληροφόρηση των μαθητών για την αγορά εργασίας, και θα επιδίωκε τη σύνδεση του σχολείου με γειτνιάζουσες επιχειρήσεις, μέσω διμερών (σχολείο-επιχείρηση) δραστηριοτήτων επιχειρηματικότητας, θα ενίσχυε σημαντικά την ποιότητα του επαγγελματικού προσανατολισμού των μαθητών.

Jean Guichard & Christine Rieu Fichot

Κοινωνικά πλαίσια, θεματική και σκοποί της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής

Περίληψη

Αυτή η διάλεξη υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα των φιλοσοφικών σκέψεων και προτάσεων για τη σκιαγράφηση προβλημάτων Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Οι συγκεκριμένες αναζητήσεις αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο θεώρησης του ανθρώπου ως ον υπεύθυνο για την πορεία του καθώς και της άποψης ότι κάθε επιλεγμένη δραστηριότητα (συμπεριλαμβανομένης και της επαγγελματικής) είναι μια ευκαιρία για προσωπική ανάπτυξη. Οι θεωρήσεις που έχουν διαχωριστεί από την ψυχολογία της επαγγελματικής επιλογής και ανάπτυξης αποδεικνύεται επίσης πως συνδέονται με το πλαίσιο του εργασιακού οργανισμού: έτσι η έννοια της «συμπεριφοράς» συνδέεται με το επαγγελματικό σύστημα της εργασίας, που δέσποζε στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, ενώ η έννοια «ικανότητα» συνδέεται με το τεχνικό σύστημα της εργασίας που προήλθε από τη Νέα Εποχή των κομπιούτερ. Τα θέματα που θέτει η ψυχολογία της επαγγελματικής επιλογής και ανάπτυξης είναι συνεπώς το αποτέλεσμα συνδυασμού σειράς ερωτημάτων, κοινωνικής προέλευσης, που ενυπάρχουν στο πλαίσιο ψυχολογικών μοντέλων. Πράγματι γι' αυτό το λόγο οι πρακτικές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ηθικές θεωρήσεις στον καθορισμό των σκοπών τους.

Μιχάλης Κασσωτάκης

Η εφαρμογή του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην ελληνική εκπαίδευση τις τελευταίες δεκαετίες. Μια προσπάθεια αξιολόγησής της

Περίληψη

Παρά το γεγονός ότι οι προσπάθειες εισαγωγής του Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην Ελληνική Εκπαίδευση χρονολογούνται πριν από το 1950, η συστηματική εφαρμογή του άρχισε σταδιακά στα τέλη της δεκαετίας του 1970. Από τότε μέχρι σήμερα έχουν περάσει είκοσι περίπου χρόνια κατά τη διάρκεια των οποίων έγιναν σημαντικά βήματα για την ανάπτυξη του θεσμού αυτού, χωρίς όμως να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ποικίλες ανεπάρκειες σε ειδικευμένο προσωπικό και σε υλικοτεχνική υποδομή, οργανωτικές αδυναμίες και διάφοροι εκπαιδευτικοί και κοινωνικοί παράγοντες, τους οποίους θα αναλύσουμε στην εισήγησή μας, δεν επέτρεψαν στο Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό (Σ.Ε.Π.) να ανταποκριθεί στις κοινωνικές προσδοκίες και να διαδραματίσει με επιτυχία τον ρόλο του. Αυτό το συμπέρασμα προκύπτει από όλες σχεδόν τις έρευνες που έγιναν τα τελευταία χρόνια και είχαν ως αντικείμενο την αξιολόγηση του Σ.Ε.Π. Την κατάσταση αυτή επιδίωξε να βελτιώσει η μεταρρύθμιση Αρσένη με την αλλαγή της οργανωτικής δομής του θεσμού, την αναμόρφωση του περιεχομένου του, την καλύτερη κατάρτιση των λειτουργών του και την τροποποίηση της γενικότερης φιλοσοφίας του. Παρ' όλα αυτά, οι δυσκολίες και τα προβλήματα παραμένουν. Ποικίλες ενδείξεις συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι αρκετές από τις καινοτομίες, που έγιναν πρόσφατα στον τομέα αυτό, δεν αποδίδουν είτε γιατί δεν υπάρχει η απαραίτητη μέριμνα και η αναγκαία στήριξή τους από την πολιτεία είτε γιατί πολλοί από τους κοινωνικο-εκπαιδευτικούς παράγοντες που ανέστειλαν στο παρελθόν την επιτυχία του Σ.Ε.Π., εξακολουθούν και σήμερα να διαδραματίζουν παρόμοιο ρόλο. Η εξάλειψη των αρνητικών αυτών στοιχείων και η συνέχιση της ανανεωτικής προσπάθειας που ξεκίνησε τα τελευταία χρόνια αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για να μπορέσει ο Σ.Ε.Π. να προσφέρει στους μαθητές τη βοήθεια που χρειάζονται για να επιτύχουν στην επαγγελματική τους ζωή και να συμβάλουν στην κοινωνική πρόοδο.

Ανδρέας Μπρούζος

Η Σχολική Συμβουλευτική ως αίτημα των σύγχρονων κοινωνικών μεταβολών

Περίληψη

Η ανά την υφήλιο, ολοένα και επιτακτικότερη, απαίτηση για συμβουλευτική στήριξη στο χώρο της εκπαίδευσης καταδεικνύει το μέγεθος της σημασίας της. Η αδήριτη ανάγκη συμβουλευτικής αρωγής δεν αποτελεί τυχαίο γεγονός· είναι παρεπόμενο των βασικών μεταβολών στις δομές της σύγχρονης κοινωνίας, κάτω από τις οποίες καλείται να ζήσει ο άνθρωπος. Στην παρούσα εργασία επιχειρείται ο εντοπισμός και η ανάλυση των μεταβολών που έχουν συντελεστεί στην κοινωνία, στην οικογένεια και στο σχολείο καθώς και οι επιπτώσεις τους στα παιδιά και του έφηβους. Μεταβολές που δημιουργούν ανάγκες συμβουλευτικής στήριξης και αξιώνουν από τον εκπαιδευτικό μία ποιοτικά αναβαθμισμένη συμβουλευτική σχέση με τους μαθητές τους. Η συμβουλευτική δεν συνίσταται μόνο στην παροχή πληροφοριών ή/και στήριξη για την αντιμετώπιση προσωπικών δυσκολιών και διαταραχών, όπως εσφαλμένα έχει επικρατήσει. Κυρίως η συμβουλευτική στο σχολείο προάγει την αποτελεσματική μάθηση, διδασκαλία, εργασία και συμβίωση στο σχολείο μέσω της συμμετοχής όλων των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται στο σχολείο η δυνατότητα και η ευκαιρία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ως σχεσιοδυναμικός χώρος. Παράλληλα, εμφορούμενο από τις αρχές της συμβουλευτικής, είναι σε θέση να διαμορφώσει τις κατάλληλες συνθήκες και τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ικανοποίηση απαιτήσεων ως παιδευτικός φορέας μορφωτικών σχέσεων.

Αριάνη Στογιαννίδου

Ερευνητικά ευρήματα για την αποτελεσματικότητα της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας: προτάσεις εφαρμογής στη συμβουλευτική και την εκπαίδευση συμβούλων

Περίληψη

Στην εισήγηση παρουσιάζονται ευρήματα ερευνών όπου μελετάται η αποτελεσματικότητα της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας. Ως «συμβουλευτική δραστηριότητα σταδιοδρομίας» ορίζεται οποιαδήποτε παρέμβαση ή προσπάθεια που έχει στόχο να προωθήσει την επαγγελματική ανάπτυξη ή να βοηθήσει το άτομο να πάρει καλύτερες αποφάσεις που αφορούν τη σταδιοδρομία. Πρόκειται για πολυδιάστατο όρο όπου περιλαμβάνονται μέθοδοι όπως η ατομική συμβουλευτική, οι ομαδικές δραστηριότητες, οι εφαρμογές λογισμικού και τα αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια.

Υπάρχουν διαθέσιμες συγκρίσεις αποτελεσματικότητας για τις έρευνες που έχουν δημοσιευθεί από το 1950 έως το 1982 του (Oliver & Spokane 1988) καθώς και από το 1983 έως το 1995 (Whiston, Sexton, & Lasoff, 1998). Στις εργασίες αυτές, η σύγκριση γίνεται με τη στατιστική μέθοδο της μεταανάλυσης, όπου υπολογίζεται το «μέσο μέγεθος αποτελέσματος» για την κάθε έρευνα. Μεταξύ των κυριότερων συμπερασμάτων αναφέρεται ότι:

A. Οι συμβουλευτικές παρεμβάσεις είναι αποτελεσματικές αλλά δεν πρόκειται για ομοιογενή ομάδα με ομοιογενή αποτελέσματα. Συνεπώς, απαιτείται συστηματική ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσματικών και μη συστατικών της κάθε παρέμβασης.

B. Οι περισσότερες έρευνες αφορούν φοιτητές πανεπιστημίου, εμποδίζοντας έτσι τη γενίκευση των συμπερασμάτων στα επίπεδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και του ενήλικου γενικού πληθυσμού.

Γ. Συγκριτικά, οι παρεμβάσεις είναι πιο αποτελεσματικές όταν απευθύνονται σε πληθυσμό γυμνασίου, όχι όμως σε πληθυσμό μαθητών δημοτικού σχολείου.

Δ. Διαφορετικά είδη παρέμβασης έχουν διαφορετική αποτελεσματικότητα. Παραδείγματος χάριν, η ατομική συμβουλευτική ήταν η πιο αποτελεσματική, αλλά η πιο ακριβή. Οι εφαρμογές λογισμικού από μόνες τους δεν ήταν χρήσιμες αλλά βελτιώνονταν σημαντικά με το συνδυασμό ατομικής συμβουλευτικής

Στις παραπάνω έρευνες χρησιμοποιήθηκε ποικιλία δεικτών αποτελεσματικότητας, όπως, π.χ.: «ωριμότητα σταδιοδρομίας», δεξιότητες για αναζήτηση εργασίας, παρουσία σε συνέντευξη, σύνταξη βιογραφικού, αποφασιστικότητα για σταδιοδρομία.

Πέραν της σύγκρισης του “μεγέθους αποτελέσματος” είναι ιδιαίτερα χρήσιμη η μελέτη των στοιχείων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της συμβουλευτικής διαδικασίας. Η διαδικασία αξιολογείται με μεθόδους ποιοτικής ανάλυσης των επιμέρους “γεγονότων” κατά τη συμβουλευτική, όπως, παραδείγματος χάριν, η πρόθεση του συμβούλου, οι αντιδράσεις του πελάτη, η αντίληψη των συμμετεχόντων για το τι έχει σημασία και τι όχι και η αξιολόγηση της κάθε συνάντησης (Holland, Magoon, & Spokane, 1981; Kirschner, Hoffman, & Hill, 1994).

Σύμφωνα με τα ευρήματα των παραπάνω μελετών η πληροφόρηση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της αποτελεσματικότητας, ακόμη και όταν η συμβουλευτική διαδικασία στοχεύει στη βελτίωση της αυτογνωσίας και εστιάζεται σε στοιχεία προσωπικότητας και δεξιοτήτων.

Στην εισήγηση προτείνονται τρόποι με τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα παραπάνω ευρήματα:

Α. στο επίπεδο χρηστών υπηρεσιών συμβουλευτικής, η εκμετάλλευση των στοιχείων αποτελεσματικότητας για την παροχή υπηρεσιών με μεγαλύτερη «εγκυρότητα ωφελιμότητας», συνδυασμό δηλαδή αποτελεσματικών μεθόδων με το μικρότερο δυνατό κόστος (χρόνου, χρημάτων και ανθρώπινου δυναμικού).

Β. στο επίπεδο εκπαίδευσης συμβούλων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση των απαραίτητων επιπέδων εκπαίδευσης και οριοθέτησης του ρόλου των συμβούλων (Gibson & Mitchell, 1990) ή το σχεδιασμό επιμέρους εκπαιδευτικών διαδικασιών, όπως η εποτεία του συμβούλου (Heppner et al, 1994).

Γ. στο επίπεδο σχεδιασμού παρόμοιων ερευνητικών προγραμμάτων. Πιστεύουμε ότι ένα σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων μιας συμβουλευτικής υπηρεσίας πρέπει να κατέχει η έρευνα. Η διεθνής εμπειρία και βιβλιογραφία, παρέχει σημαντικές πληροφορίες αλλά η αποκλειστική χρήση διεθνών προτύπων και η ανεπεξέργαστη μεταφορά τους στην Ελληνική πραγματικότητα, ενέχει τον κίνδυνο της ασυμφωνίας μεταξύ των πραγματικών αναγκών των χρηστών και των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Κωνσταντίνος Ευθυμίου & Γεώργιος Ευσταθίου

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Περίληψη

Οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες των φοιτητών σχετικά με τη λειτουργία των Συμβουλευτικών Κέντρων Φοιτητών διερευνήθηκαν σε δείγμα φοιτητών (N 1184) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η επιλογή των φοιτητών έγινε με κατά στρώματα τυχαία δειγματοληψία ως προς το Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και τη Σχολή Φοίτησης. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο που κατασκεύασε το 1992 η Α. Καλαντζή – Azizi, το οποίο βασίζεται σε ανοικτές κυρίως ερωτήσεις που αποσκοπούν στη μελέτη δέκα τομέων: Δημογραφικά χαρακτηριστικά, οικογενειακή υποδομή, επιλογή σχολής φοίτησης, κατοικία και οικονομική κατάσταση, ζητήματα που απασχολούν τους φοιτητές γενικώς, προβλήματα που αντιμετωπίζουν ή αντιμετώπισαν οι φοιτητές προσωπικά, πρόθεση συνεργασίας με ειδικό του Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών, δραστηριότητες που θα πρέπει να έχει ένα συμβουλευτικό κέντρο φοιτητών και παρατηρήσεις, σκέψεις και προτάσεις σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία ενός Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών. Τα ευρήματα καταδεικνύουν τη σημασία των υπηρεσιών που προσφέρονται από τα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών, αλλά και από τα Γραφεία Διασύνδεσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της φοιτητικής ζωής.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχολογική συμβουλευτική φοιτητών (Psychological Student Counselling), Ψυχοκοινωνικές ανάγκες φοιτητών (Students' psychosocial needs). Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Higher Education).

Mika Launikari

Το δίκτυο Euroguidance - Η ευρωπαϊκή διάσταση στη συμβουλευτική και τον εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προσανατολισμό: έμφαση στο μοντέλο της Φιλανδίας

Περίληψη

Ο κύριος στόχος της παρουσίασης είναι να γίνει μια σύντομη επισκόπηση των δραστηριοτήτων του διακρατικού δικτύου των Εθνικών Κέντρων Πληροφόρησης για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, δηλ. του δικτύου Euroguidance. Το δίκτυο αποτελείται από 50 Κέντρα σε 30 χώρες που λειτουργούν τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης θα παρουσιαστεί το Φιλανδικό μοντέλο προώθησης της διεθνούς διάστασης στις εθνικές δομές των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής.

Το δίκτυο Euroguidance υποστηρίζεται οικονομικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του προγράμματος Leonardo da Vinci (2000-2006). Συμπληρωματικά, τα Κέντρα του δικτύου Euroguidance σε κάθε χώρα λαμβάνουν επιχορηγήσεις από τις εθνικές τους αρχές, όπως τα Υπουργεία Εργασίας και Παιδείας.

Ο βασικός σκοπός του δικτύου είναι να προάγει την κινητικότητα των φοιτητών, εκπαιδευτών, δασκάλων, συμβούλων προσανατολισμού, ερευνητών κ.ά. στην Ευρώπη. Ειδικοί προσανατολισμού και επαγγελματίες, όπως σχολικοί σύμβουλοι, ψυχολόγοι επαγγελματικού προσανατολισμού και Ευρωσύμβουλοι, οι οποίοι δουλεύουν στην εκπαίδευση και στην απασχόληση και αντιμετωπίζουν θέματα διεθνούς κινητικότητας διαμορφώνουν την πιο σημαντική ομάδα-στόχο του δικτύου Euroguidance. Οι γενικοί στόχοι του δικτύου Euroguidance είναι οι εξής:

1. Να εξασφαλίζει την πρόσβαση στην ποιοτική πληροφόρηση για τις ομάδες-στόχους, και κυρίως για τους ειδικούς του προσανατολισμού και τους συμβούλους, σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση και τα προγράμματα κατάρτισης, τους δρόμους προς την απασχόληση και την επαγγελματική σταδιοδρομία, το νομικό πλαίσιο για την κινητικότητα, τις Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και τα προγράμματα.
2. Να υποστηρίζει την ανταλλαγή ποιοτικής πληροφόρησης μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών για την εκπαίδευση και τα συστήματα κατάρτισης, τα συστήματα εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού, τους σχετικούς φορείς για τη "μεταφορά και συγκρισιμότητα" των προσόντων.
3. Να λειτουργεί ως ένας διαπολιτισμικός οργανισμός υποστηρίζοντας διαφόρους φορείς στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.
4. Να υποστηρίζει την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής διάστασης στα εθνικά συστήματα εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις συνεργαζόμενες χώρες.

Περαιτέρω πληροφορίες για το Δίκτυο Euroguidance είναι διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.euroguidance.org.uk>.

Το Κέντρο Διακρατικής Κινητικότητας CIMO λειτουργεί από το 1995 ως το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης της Φιλανδίας. Το CIMO, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας της Φιλανδίας, είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός του οποίου ο κύριος στόχος είναι να προωθήσει τη διαπολιτισμική ικανότητα και να βελτιώσει τη διεθνή κινητικότητα στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την εργασία μεταξύ των νέων.

Έτσι, το CIMO συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, διανέμει πληροφορίες και συντονίζει σε εθνικό επίπεδο προγράμματα διεθνούς εκπαίδευσης και κατάρτισης όπως το Socrates, τις ανταλλαγές και επαγγελματικές τοποθετήσεις στο πλαίσιο του Leonardo da Vinci, το Tempus, το EU Youth Programme και το Culture 2000. Το CIMO είναι επίσης ο οργανισμός που "φιλοξενεί" τη διακρατική

πληροφόρηση των νέων στο Δίκτυο Eurodesk. Το CIMO επίσης υποστηρίζει τη διδασκαλία της φιλανδικής γλώσσας και του πολιτισμού σε πανεπιστημιακό επίπεδο σ' όλο τον κόσμο.

Το CIMO σαν Κέντρο του δικτύου Euroguidance υποστηρίζει τους ειδικούς συμβούλους στην εκπαίδευση και στη διεύθυνση εργασίας και προσφέρει στη Φιλανδικό Σύλλογο Συμβούλων Προσανατολισμού μια ποικιλία υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων τηλεφωνική βοήθεια, υπηρεσίες email, internet site στη διεύθυνση <http://www.cimo.fi>, εσωτερική κατάρτιση με μαθήματα, σεμινάρια, συνέδρια, εκδόσεις, το πρόγραμμα ανταλλαγής "ACADEMIA" για τους συμβούλους προσανατολισμού, ευκαιρίες για δικτύωση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, υποστήριξη σε προγράμματα ευρωπαϊκής συνεργασίας.

Το CIMO συμμετέχει επίσης σε διακρατικά προγράμματα που αφορούν στο πεδίο της συμβουλευτικής και του προσανατολισμού. Πρόσφατα το CIMO συμμετέχει στο Πρόγραμμα ESTIA (<http://estia.educ.goteborg.se>) το οποίο παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και αγοράς εργασίας στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα Towards a European Rainbow-Increasing the Intercultural Awareness among Guidance Counsellors, συντονίζεται από το CIMO με συνεργάτες από την Τσεχία, τη Δανία, την Εσθονία, την Ελλάδα και την Ιταλία. Η ηλεκτρονική διεύθυνση του παραπάνω προγράμματος είναι <http://rainbow.cimo.fi>.

Kevin P. O' Kelly

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περίληψη

Κατά τη δεκαετία του '90 η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική έχει αλλάξει σημαντικά, με την απασχόληση να γίνεται η πρώτη προτεραιότητα της συγκεκριμένης πολιτικής. Η συζήτηση για το πώς θα επιτευχθούν υψηλότερα επίπεδα απασχόλησης μέσα στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επικεντρώνεται στο ποιος θα πρέπει να είναι ο βαθμός ισορροπίας ανάμεσα στα δικαιώματα των εργατών και στην ανταγωνιστικότητα των εταιρειών. Αυτό είναι εμφανές στα αντικρουόμενα επιχειρήματα για μεγαλύτερη ευελιξία στο χώρο εργασίας, από τη μια μεριά, και στις προτάσεις για τη ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, από την άλλη. Μεγάλο μέρος της συζήτησης αυτής γίνεται εξαιτίας της πίεσης να "απο-ρυθμιστεί" η αγορά εργασίας με το να ενθαρρύνεται η μεγαλύτερη ευελιξία στην οργάνωση της εργασίας.

Μέρος αυτής της προσπάθειας για μεγαλύτερη ευελιξία μέσα στον οργανισμό είναι και το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τεχνικές διοίκησης, όπως η διοίκηση ολικής ποιότητας, οι κύκλοι ποιότητας και η ομαδική εργασία. Αυτές οι νέες ρυθμίσεις για τη συμμετοχή των εργαζομένων στις δραστηριότητες του χώρου εργασίας φαίνεται να είναι προς όφελος και του οργανισμού και του εργατικού δυναμικού. Για τις επιχειρήσεις αναμένεται να δείξουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη χρησιμοποίηση των ανθρώπινων πόρων τους, καταλήγοντας σε μεγαλύτερη παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα. Για τους εργάτες υπάρχει η πιθανότητα να απασχολούνται σε σημαντικές και πιο ασφαλείς εργασίες και να εμπλέκονται σε επαγγελματικά θέματα τα οποία επηρεάζουν άμεσα την επαγγελματική τους ζωή. Μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση, οι εργοδότες και τα εργατικά συνδικάτα δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον στο να βρεθούν τρόποι ώστε να αναπτυχθεί ένα μοντέλο εργασιακού χώρου, το οποίο να ταιριάζει στο Ευρωπαϊκό ήθος και να μπορεί να βρει μία αποδεκτή ισορροπία ανάμεσα στην τήρηση των κανονισμών και την ευελιξία.

Για όσους ασχολούνται επίσης με τη δημιουργία πολιτικής, ο "εκσυγχρονισμός" της οργάνωσης της εργασίας είναι εξίσου σημαντικός. Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δημοσίευσε την Πράσινη Βίβλο (Green Paper) με τον τίτλο *Συνεργασία για μία Νέα Οργάνωση της Εργασίας*, τον Απρίλιο του 1997, η οποία μας θυμίζει τη Λευκή Βίβλο (White Paper) του 1993 με τίτλο *Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση*, όπου ανέδειξε την οργανωτική ικανότητα ως ένα από τα βασικά συστατικά της ανταγωνιστικότητας. Η επόμενη μελέτη (*Εκσυγχρονίζοντας την Οργάνωση της Εργασίας - Μία θετική προσέγγιση στην αλλαγή*) που δημοσιεύτηκε ύστερα από εκτενή διάσκεψη των Κρατών Μελών, έθεσε ως προεξέχοντα στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Σύμφωνα μ' αυτή, "μία θετική προσέγγιση ώστε να συμβιβαστούν οι ανάγκες των εταιρειών για ευελιξία και οι ανάγκες των εργατών για ασφάλεια στην αλλαγή είναι απαραίτητη" και προσκαλεί τους κοινωνικούς εταίρους να διαπραγματευτούν συμφωνίες για να εκσυγχρονίσουν την οργάνωση της εργασίας.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα ανέλαβε ένα μεγάλο ερευνητικό πρόγραμμα σχετικά με τη φύση και το βαθμό της άμεσης συμμετοχής, που θεωρείται η καρδιά των νέων αυτών μορφών οργάνωσης εργασίας. Γνωστό ως EPOC (Employee direct Participation in Organisational Change - Άμεση Συμμετοχή των Εργαζομένων στην Οργανωτική Αλλαγή), αυτό το πρόγραμμα εξετάζει, συγκεκριμένα, τα επίπεδα, τους σκοπούς και τα αποτελέσματα της συμμετοχής των εργαζομένων στις διαβουλεύσεις και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων μέσα στο χώρο εργασίας. Στα επτά χρόνια του προγράμματος πραγματοποιήθηκε μια σειρά ερευνών, μεταξύ των οποίων και μια αντιπροσωπευτική έρευνα που έγινε σε 5.800 χώρους εργασίας σε 10 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να διαμορφωθεί ο πρώτος Ευρωπαϊκός χάρτης για τη φύση και το βαθμό των διαφόρων μορφών άμεσης συμμετοχής. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το Φθινόπωρο του 1996.

Μια βασική προϋπόθεση της πρακτικής της άμεσης συμμετοχής είναι ότι πρέπει να αξιοποιηθούν περισσότερο οι ικανότητες των εργαζομένων και οι γνώσεις τους ώστε να επιτευχθούν υψηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας, μεγαλύτερη ευελιξία και ποιότητα. Συνεπώς σε μια οικονομία βασισμένη στη γνώση οι άνθρωποι είναι ο βασικός πόρος. Όσο περισσότερες ευκαιρίες έχουν να χρησιμοποιήσουν τις ικανότητές τους και όσο πιο καταρτισμένοι είναι, τόσο πιο αποτελεσματική θα είναι η εφαρμογή της άμεσης συμμετοχής από πλευράς κοινωνικών και οικονομικών αποτελεσμάτων για τον οργανισμό.

Ως κομμάτι αυτής της έρευνας, μελετήθηκε η σημασία των ικανοτήτων και των προσόντων για την εισαγωγή των νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας και η εισήγηση αυτή θα βασιστεί στα αποτελέσματα αυτά για να εξετάσει πόσο σημαντική είναι η σχέση ανάμεσα στην αποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων άμεσης συμμετοχής, από τη μια, και των δεξιοτήτων και προσόντων που απαιτούνται από το εργατικό δυναμικό, από την άλλη, προκειμένου να μπορέσει να αναλάβει περισσότερες ευθύνες και να αντεπεξέλθει στις τεχνικές-οργανωτικές αλλαγές.

Cristine Arsenakis

ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

«Επιλέγω να πετύχω»

Περίληψη

«Δεν υπάρχει μονοπάτι-το φτιάχνεις καθώς περπατάς» Antonio Machado

Στόχος

Αποτελείται από ένα μάθημα που απευθύνεται σε πρωτοετείς φοιτητές του DEUG (Πανεπιστημιακό Δίπλωμα Γενικών Σπουδών) οι οποίοι, μετά από μερικές εβδομάδες στο Πανεπιστήμιο, πιθανόν νιώθουν την ανάγκη να επανεξετάσουν την κατάστασή τους. Αυτά τα εργαστήρια καριέρας, μέρες στοχασμού και σύγκρισης, πληροφόρησης και βοήθειας στη λήψη αποφάσεων, αποσκοπούν στο να βοηθήσουν τους φοιτητές αυτούς να προβληματιστούν σχετικά με το μέλλον τους και να βρουν κάποιες διεξόδους: να τους επανακινητοποιήσουν με σκοπό την καλύτερη προσαρμογή τους και την επιτυχία στις σπουδές τους ή να τους επανακατευθύνουν προς κάποιο άλλο DEUG ή σε διαφορετικό είδος τίτλου σπουδών (όπως ένα BTS) και να σκεφτούν το δικό τους προσωπικό σχέδιο δράσης.

Ομάδα-στόχος

Αυτά τα εργαστήρια βασίζονται στην αρχή της εθελοντικής συμμετοχής σε όλα τα παραπάνω προγράμματα ή σε κάποιο από αυτά, ανάλογα με την επιλογή του φοιτητή. Αυτοί που ενημερώθηκαν γι' αυτές τις ημερίδες (με προσωπική επιστολή) ήταν, από τη μια πλευρά, οι φοιτητές αυτοί που θέλησαν να αλλάξουν τμήμα στο τέλος του πρώτου εξαμήνου και αυτοί που είχαν αυθόρμητα αναζητήσει κάποιον ψυχολόγο-σύμβουλο σταδιοδρομίας στο Γραφείο Επαγγελματικής Πληροφόρησης και Τοποθέτησης του Πανεπιστημίου (BUIO). Από την άλλη πλευρά, ήταν αυτοί οι φοιτητές που είχαν σταλεί στο Κέντρο Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου από τους καθηγητές του DEUG (ειδικά αυτούς που είναι υπεύθυνοι για το πρώτο έτος του DEUG).

Τα προγράμματα

Θα πραγματοποιηθούν τρία ημερήσια εργαστήρια σε τρεις αντίστοιχες φάσεις-κλειδιά κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους του DEUG.

-Δεκέμβριος: Αξιολόγηση της πρώτης περιόδου στο Πανεπιστήμιο, Διάγραμμα πιθανών διεξόδων.

-Φεβρουάριος: Προετοιμασία για την αλλαγή τμήματος στο τέλος του πρώτου εξαμήνου.

-Μάρτιος: Προετοιμασία καριέρας προς επαγγελματικές διεξόδους (π.χ. μετακίνηση προς τμήματα BTS / DUT ή επιδίωξη σπουδών στα IUP), σκέψεις για ένα επαγγελματικό σχέδιο δράσης.

Εργαστήριο 1: 14 Δεκεμβρίου 2000

Αυτογνωσία: Παρουσίαση εαυτού.

Συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου επαγγελματικών ενδιαφερόντων και ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Πληροφόρηση για την κατάρτιση που απαιτείται: ανταλλαγή εμπειριών με δευτεροετείς φοιτητές του DEUG, στο BTS μετά από ένα χρόνο στο Πανεπιστήμιο, αναζήτηση πληροφοριών (από επίσημες πηγές), προετοιμασία για το Forum «Από μαθητής σπουδαστής».

Εργαστήριο 2: 1 Φεβρουαρίου

Αλλαγή τμήματος στο τέλος του πρώτου εξαμήνου: Παρουσιάσεις από τους καθηγητές ως προς τις πιθανές διεξόδους που προσφέρονται στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου, όπως επίσης και σχετικά με άλλες επιπλέον δυνατότητες επαγγελματικής κατάρτισης (BTS, BTSA). Μαρτυρίες φοιτητών. Αλλάζοντας τμήμα: τα πρακτικά ζητήματα των αιτήσεων (χρονοδιάγραμμα, αίτηση...)

Εργαστήριο 3: 12 & 19 Μαρτίου

Απασχόληση με BAC+2 (Baccalaureat plus 2 years)

Παρουσίαση της επαγγελματικής κατάρτισης μετά από ένα χρόνο στο DEUG από τους καθηγητές και τους υπεύθυνους των προγραμμάτων.

Εκτίμηση του πληροφοριακού φακέλου που παρήγαγε το Γραφείο Επαγγελματικής Πληροφόρησης και Τοποθέτησης του Πανεπιστημίου: «Επιλέγοντας μια επαγγελματική σταδιοδρομία». Πρακτικές συμβουλές σχετικά με τις αιτήσεις για BTS, BTSA, DUT, IUP.

Edward Zammit

Επαγγελματική εκπαίδευση και αγορά εργασίας στη Μάλτα – σχετικά με το πρόγραμμα Leonardo da Vinci

Περίληψη

Η εισήγηση αυτή συνοψίζει κριτικά το υπάρχον σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (VET) στη Μάλτα και πώς αυτό σχετίζεται με τις βασικές ανάγκες και αλλαγές που συμβαίνουν στην αγορά εργασίας. Η τελευταία αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της οικονομικής αναδόμησης, της παγκοσμιοποίησης και της απελευθέρωσης του εμπορίου. Σ' αυτό το πλαίσιο, η συμμετοχή της Μάλτας στο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Leonardo da Vinci –ως μέρος της στρατηγικής προέκταξης- γίνεται αντιληπτή ως μια σημαντική συνεισφορά στη διαδικασία.

Το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη Μάλτα –όπως και η ίδια η διαδικασία βιομηχανοποίησης- μπορεί να αναχθεί στα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα. Εκείνη την εποχή το Νησί ήταν μια σημαντική στρατιωτική βάση στην υπηρεσία της Βρετανίας, η κυρίαρχη στρατιωτική και ναυτική δύναμη στη Μεσόγειο. Η επισκευή και συντήρηση των πολεμικών πλοίων και η ανάγκη παροχής μιας ευρείας γκάμας μηχανικών έργων για το Βρετανικό Στρατό, και αργότερα για την αεροπορία, έκανε απαραίτητη την ύπαρξη εργατικού δυναμικού υψηλών δεξιοτήτων στο χώρο της βιομηχανίας. Κατά συνέπεια, μια βιομηχανική κουλτούρα αναπτύχθηκε σε μία σχετικά πρόωπη εποχή. Για πολλά χρόνια η Σχολή Dockyard και άλλα στρατιωτικά ιδρύματα παρείχαν τα κύρια σχήματα μαθητείας. Η εισαγωγή στις σχολές αυτές αφορούσε τα αγόρια εφήβους που επιλέγονταν με βάση ένα ιδιαίτερα απαιτητικό διαγωνισμό. Η διάρκεια αυτών των σχολών ήταν από 3 ως 5 έτη και η εκπαίδευση κάλυπτε συγκεκριμένες δεξιότητες τεχνολογικές, μηχανικές και τεχνικού επιπέδου σε μια ισορροπία μεταξύ θεωρίας και πρακτικής. Τα πτυχία δίνονταν μέσω του εξεταστικού συστήματος του Οικονομικού Κέντρου και των Επαγγελματικών Συντεχνιών του Ινστιτούτου του Λονδίνου- μια πρακτική που εξακολουθεί να ισχύει ακόμα και σήμερα σε μερικά προγράμματα σπουδών

τεχνολογικού και τεχνικού επιπέδου. Η συνεισφορά των σχολών αυτών τελικά έγκειται στο ότι παρείχαν όχι μόνο εκπαιδευμένο προσωπικό σε πολλές επιχειρήσεις και εργαστήρια σε όλη τη Μάλτα, αλλά και εκπαιδευτές ως δασκάλους σε πολλά τεχνολογικά σχολεία και τεχνικά κέντρα που ιδρύθηκαν στα επόμενα χρόνια.

Μια συγκριτική μελέτη που εκπονήθηκε πρόσφατα από το European Training Foundation έχει δείξει ότι σε σύγκριση με άλλες 10 υπονήφιες χώρες, η Μάλτα διαθέτει το υψηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ στην εκπαίδευση γενικά. Παρόλα αυτά, το ποσό που διαθέτει στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι ανάμεσα στα χαμηλότερα. Είναι γνωστό ότι οι πιο πετυχημένες επιχειρήσεις είναι αυτές που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να επενδύσουν στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των ανθρώπων πόρων. Για παράδειγμα, η πολιτική σε μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες ηλεκτρονικών είναι να παρέχουν, κατά μέσο όρο, εκπαίδευση διάρκειας ενός μήνα κάθε χρόνο σε κάθε εργαζόμενο. Τέτοιες πρωτοβουλίες είναι ωφέλιμες όχι μόνο για τις ίδιες τις εταιρείες, αλλά επίσης και για την προσπάθεια αναδόμησης όλης της οικονομίας. Η ευκαιρία για μεταβατική κινητικότητα που προσφέρεται από το πρόγραμμα Leonardo θα μπορούσε να είναι απαραίτητη για τις επιχειρήσεις που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες επανακατάρτισης των δικών τους εργαζομένων.

Προς το παρόν η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση αποτελεί ένα αναπόσπαστο μέρος από το κρατικά χρηματοδοτούμενο και διαχειριζόμενο εκπαιδευτικό σύστημα. Ένα γενικό ιεραρχικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει θεσμοθετηθεί για τα παιδιά, μέσω του οποίου μπορούν να προχωρήσουν από το νηπιαγωγείο σε τάξεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τελικά στο Πανεπιστήμιο. Οι μαθητές που αφήνουν τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση στα 14-15 τους χρόνια, μπορούν να ακολουθήσουν το «εμπορικό σχολείο». Αυτοί μετά μπορούν να παρακολουθήσουν τάξεις που διαρκούν από 2 ως 6 χρόνια, από τα οποία τα 3 τελευταία περιλαμβάνουν ένα σχήμα μαθητείας στην επιλεγμένη επαγγελματική ειδικότητα. Στην πραγματικότητα η επιλογή των εμπορικών σχολείων είναι αυτή με το λιγότερο κοινωνικό κύρος και τείνει να προσελκύει τους λιγότερο ακαδημαϊκά προικισμένους μαθητές. Γι' αυτό το λόγο, έχει πρόσφατα αποφασιστεί η σταδιακή απόσυρση αυτών των σχολείων, η αναδιοργάνωση των τάξεων τεχνολογικού και τεχνικού επιπέδου και η ενσωμάτωσή τους στο υπάρχον σύστημα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ταυτόχρονα, αυτή την εποχή, καθιερώνεται ένα νέο σχολείο μετά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι το "Malta College of Arts, Science and Technology" το οποίο θα προσφέρει επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση –προγράμματα συνδεδεμένα με το εθνικό σύστημα επαγγελματικών προσόντων σε διάφορα επίπεδα- η οποία θα συμπληρώσει και θα αναπτύξει τα επαγγελματικά προγράμματα σε πτυχιακό επίπεδο.

Είναι φανερό ότι το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη Μάλτα, ενώ έχει τις αρετές του, χαρακτηρίζεται όμως και από αδυναμίες –οι πιο σημαντικές των οποίων αναφέρονται στις πάντοτε χαμηλές επενδύσεις στους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους. Μια ακόμα κύρια αδυναμία του συστήματος είναι το χαμηλό επίπεδο εμπλοκής των κοινωνικών εταίρων. Τα περισσότερα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τους αρμόδιους, χωρίς να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη η αγορά εργασίας. Είναι επίσης γνωστό ότι στο παρόν γίνονται σημαντικές προσπάθειες από την κυβέρνηση να πετύχει μια πιο ενεργητική εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων μέσω του Employment and Training Corporation (ETC) και να συνδέσει τις πρωτοβουλίες με το νεοϋδριθέν Institute for the Promotion of the Small Enterprises (I.P.S.E.).

Αναμένεται ότι μέσω της συμμετοχής στο πρόγραμμα της E.E. Leonardo, ξεκινώντας από ένα χαμηλό επίπεδο το 2001, το τοπικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα βελτιωθεί μέσω της έκθεσης στα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα υιοθετηθούν στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Marta Consolini

Ανοικτή εξ αποστάσεως συμβουλευτική: Οι τεχνολογίες της
πληροφορικής και της επικοινωνίας ως εργαλεία εργασίας στο πλαίσιο
των δραστηριοτήτων του δικτύου Euroguidance

Περίληψη

Ένα βασικό στοιχείο για να προωθήσουμε την κινητικότητα για εκπαιδευτικούς και εργασιακούς λόγους μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι να έχουμε σχετικές και ακριβείς πηγές πληροφοριών για τα επαγγέλματα και τους αναπτυσσόμενους τομείς επαγγελμάτων, τα απαιτούμενα προσόντα, τις εκπαιδευτικές και εργασιακές ευκαιρίες και τις διαθέσιμες εργασιακές εμπειρίες σ' αυτούς τους δυναμικούς τομείς. Σε ένα "Υπόμνημα για τη δια βίου μάθηση", ο βασικός στόχος του μηνύματος 5 για τον προσανατολισμό είναι να «εξασφαλίσουμε ότι όλοι μπορούν εύκολα να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες καλής ποιότητας και συμβουλές για τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες σε ολόκληρη την Ευρώπη και σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους».

Το Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό της Ιταλίας για τους τομείς της Κατάρτισης και της Απασχόλησης εργάζεται για ένα μεγάλο διάστημα πάνω σ' αυτό το σκοπό με βάση δύο κύριους τομείς εργασίας:

1. Ανταλλαγή και σύγκριση των μεθόδων προσανατολισμού
2. Παραγωγή και διάδοση της πληροφόρησης

Για παράδειγμα, το Κέντρο Πληροφόρησης συμμετέχει ως leader στο πιλοτικό πρόγραμμα Euro Profiles το οποίο αναφέρεται στο Υπόμνημα ως ένα παράδειγμα της καλύτερης εφαρμογής του αντικειμενικού στόχου 5. Τα αποτελέσματά του είναι μια περιγραφή των επαγγελμάτων μέσω της χρήσης εργαλείων πολυμέσων και μία κοινή αποδεκτή μεθοδολογία ανάμεσα στους Ευρωπαίους εταίρους, ένας από τους οποίους είναι το Πανεπιστήμιο της Αθήνας.

Οι τεχνολογίες της πληροφορικής και της επικοινωνίας είναι το βασικό εργαλείο για τη συμβουλευτική και τον προσανατολισμό, τα οποία στις μέρες μας έχουν να αντιμετωπίσουν μεταβαλλόμενες ανάγκες και νέες επαγγελματικές ικανότητες που απαιτούν οι επιχειρήσεις, επέκταση των ορίων του τόπου και του χρόνου, των αναγκών και των απαιτήσεων της κοινωνίας των πληροφοριών. Επιπρόσθετα, οι τεχνολογίες της πληροφορικής και της επικοινωνίας επιτρέπουν να ισχυροποιηθεί η ποιότητα των υπηρεσιών ανταποκρινόμενες σε όλο και πιο εξατομικευμένες και διαφοροποιημένες ανάγκες για δια βίου μάθηση και εργαλεία προσανατολισμού προκειμένου να βελτιωθεί η ανάπτυξη της σταδιοδρομίας.

Το Κέντρο Πληροφόρησης κάνει χρήση όλων των ευκαιριών που προσφέρονται από την τεχνολογία τόσο για την ανταλλαγή των καλύτερων πρακτικών σε μία συγκεκριμένη προσέγγιση όσο και για επικοινωνία και για νέες υπηρεσίες που απευθύνονται σε συμβούλους προσανατολισμού. Σύμφωνα με αυτό, το Κέντρο δίνει έμφαση στην επάρκεια ενός εργαλείου όπως το videoconference για σκοπούς προσανατολισμού. Ειδικότερα, τα ακόλουθα προγράμματα αξίζει να αναφερθούν:

- Η εμπειρία της "ανοικτής εξ αποστάσεως συμβουλευτικής" στο πλαίσιο του διακρατικού προγράμματος Open Guidance σε συνεργασία με τη Γαλλία και τη Γερμανία. Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών των ειδικών που ανήκουν στους χώρους των επιχειρήσεων, του προσανατολισμού και της κατάρτισης για την ανάπτυξη των επαγγελμάτων στους τομείς του τουρισμού και των πολυμέσων και για τις ανάγκες κατάρτισης που σχετίζονται με αυτά.
- Το πιλοτικό πρόγραμμα "@pritisesame.net" σύμφωνα με το οποίο το videoconference έχει χρησιμοποιηθεί για να μπορούν οι Ιταλοί φοιτητές να μιλούν απευθείας με ξένους συμβούλους προσανατολισμού του δικτύου Euroguidance.

Τα βασικά πλεονεκτήματα της χρήσης του videoconference είναι η ανάπτυξη της διακρατικότητας εξαιτίας της επέκτασης των ορίων του τόπου και του χρόνου, η δυνατότητα να έχουμε αξιόλογους ειδικούς σε συγκεκριμένους τομείς και η σχέση ανάμεσα σε διαφορετικά συστήματα και τομείς ικανοτήτων όπως αυτοί στις επιχειρήσεις, στην κατάρτιση και τον προσανατολισμό.

Τέλος, θα εστιάσω την ομιλία μου στο πρόγραμμα "Comunità online", μία βάση δεδομένων η οποία επιτρέπει στους ειδικούς και στους συμβούλους προσανατολισμού να μιλήσουν και να εργαστούν μαζί μέσω της χρήσης του Διαδικτύου και πιο συγκεκριμένα μέσω της χρήσης μιας περιοχής δικτύου που είναι προσβάσιμη χάρη σ' έναν κωδικό πρόσβασης, όπου μπορούν να ανταλλάξουν και να συγκρίνουν εμπειρίες και να ψάξουν για συγκεκριμένα επαγγελματικά εργαλεία. Ο κύριος στόχος του είναι να ξεπεραστεί το ονομαζόμενο ψηφιακό σύνδρομο, ένα από τα ακόμα υπό συζήτηση, δύσκολα θέματα τα οποία κρατούν τους συμβούλους προσανατολισμού μακριά από τις τεχνολογίες της πληροφορικής και της επικοινωνίας, και να αναπτύξει μια πιο ολοκληρωμένη χρήση των διαφόρων εργαλείων πληροφόρησης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ. ΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Περίληψη

Η παρουσίαση αυτή εστιάζεται σε δύο προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών στη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό τα οποία ολοκληρώθηκαν πρόσφατα υπό τη διεύθυνση της ομιλήτριας. Το πρώτο πρόγραμμα απευθύνονταν σε νηπιαγωγούς και το δεύτερο σε καθηγητές της μέσης εκπαίδευσης. Το πρώτο στόχευε ιδιαίτερα (α) στον εμπλουτισμό του λεκτικού και μη λεκτικού επικοινωνιακού αποθέματος αντιδράσεων των εκπαιδευτικών, (β) στην ενίσχυση της αυτογνωσίας τους, και (γ) στην απόκτηση των απαραίτητων συμβουλευτικών δεξιοτήτων για την ανάπτυξη στενών διαπροσωπικών σχέσεων με τους μαθητές τους, βασισμένων στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και σεβασμό, προκειμένου να διαμορφώσουν ώριμους, καλά προσαρμοσμένους αυριανούς πολίτες. Το δεύτερο πρόγραμμα κατάρτισης εκπαιδευτικών μέσης εκπαίδευσης στόχευε ιδιαίτερα (α) στην απόκτηση των απαραίτητων διεπιστημονικών γνώσεων (παιδαγωγικές, κοινωνικές επιστήμες, κ.ά.) που υποστηρίζουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τη συμβουλευτική, (β) στην απόκτηση συμβουλευτικών δεξιοτήτων προκειμένου να συναλλάσσονται πιο αποτελεσματικά με τους μαθητές τους, (γ) στην ενίσχυση της αυτογνωσίας τους και (δ) στην απόκτηση της γνώσης η οποία θα τους επιτρέπει να λειτουργούν διευκολυντικά στην προσωπική ανάπτυξη των μαθητών τους κατά την πορεία τους προς την επίτευξη των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών τους στόχων. Η αξιολόγηση των προγραμμάτων αυτών οδήγησε σε ορισμένα συμπεράσματα και σε κάποιες προτάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να συνεκτιμηθούν στη μελλοντική οργάνωση παρόμοιων επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό μπορεί να ενδιαφέρουν και να υλοποιούνται από οργανισμούς εκπαιδευτικούς, υγείας, θρησκευτικούς, εθελοντικούς ή/και εμπορικούς. Σε καθεμιά απ' αυτές τις περιπτώσεις θα προκύπτουν θέματα και θα αναδύονται ερωτήματα όπως τα παρακάτω, τα οποία θα απαιτούν συγκεκριμένες απαντήσεις: (α) ποιες, επιμέρους, εκπαιδευτικές, επαγγελματικές, οικονομικές και άλλες επιδιώξεις εμπλέκονται στη συγκεκριμένη κατάρτιση; (β) τι επίπεδο κατάρτισης πρέπει να προσφερθεί; (γ) τι είδους ιδιαίτεροι πόροι προσφέρονται από τον φορέα υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης στους επιμορφούμενους; και (δ) τι πιθανοί περιορισμοί ή δυσκολίες μπορούν να προβλεφθούν σε αυτά που υπόσχεται ότι θα προσφέρει το πρόγραμμα;

Δεδομένου ότι τα περισσότερα προγράμματα κατάρτισης στη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό απευθύνονται σε ανθρώπους με κάποια προηγούμενη εμπειρία σε βοηθητικούς ρόλους φροντίδας, το πιθανότερο είναι οι εκπαιδευόμενοι να είναι ώριμα, ενήλικα άτομα. Ο παράγοντας αυτός της ωριμότητας θα πρέπει οπωσδήποτε να επηρεάζει τον τρόπο της προσέγγισης που θα ακολουθήσει η κατάρτισή τους. Οι επιμορφωτές θα πρέπει να συμβουλευονται και να επιτρέπουν την ενεργό συμμετοχή των επιμορφούμενων στην επιλογή της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής προσέγγισης που θα υιοθετηθεί. Όσοι έχουν υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης στη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, αναγνωρίζουν την ανάγκη για δημιουργική διδασκαλία και για τη διευκόλυνση γενικά των επιμορφούμενων γι' αυτό εξάλλου και χρησιμοποιούν ποικιλία μεθόδων για την παρουσίαση της ύλης. Εφόσον η επιμόρφωση πρέπει να περιλαμβάνει θεωρία και πρακτική εξάσκηση, συνιστάται οι παραδόσεις να εναλλάσσονται με συζητήσεις, ασκήσεις, έντυπα φυλλάδια καθώς και με κασέτες ήχου ή βιντεοταινίες.

Για την εκπαίδευση σε συγκεκριμένες συμβουλευτικές και οδηγητικές δεξιότητες, το επιμορφωτικό πρόγραμμα θα πρέπει να βασίζεται σε ένα ξεκάθαρο σκεπτικό σχετικά με τη χρησιμότητα των συγκεκριμένων δεξιοτήτων και να προσφέρει πολλές ευκαιρίες για την πρακτική τους εξάσκηση. Η επίδειξη της χρήσης κάθε δεξιότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει παραδείγματα επιτυχούς ή ανεπιτυχούς εφαρμογής της και να συνοδεύεται από συζήτηση. Προτείνεται να υπάρχει κατατοπιστική, έγκαιρη και ενθαρρυντική ανατροφοδότηση από τον επιμορφωτή αλλά και από τους υπόλοιπους επιμορφούμενους έπειτα από κάποιο παιχνίδι ρόλων. Για να είναι επιτυχής η αξιολόγηση της ικανότητας κάθε επιμορφούμενου στη χρήση των βοηθητικών δεξιοτήτων, θα πρέπει να γίνεται μέσω της άμεσης παρατήρησης, της τεκμαιρόμενης ικανότητας και/ή των ηχογραφημένων ή βιντεοσκοπημένων εγγραφών.

Η προσωπική εργασία για την απόκτηση αυτογνωσίας αλλά και εμπειρίας του τι σημαίνει να είναι κάποιος στο ρόλο του συμβουλευόμενου είναι επίσης απαραίτητη. Η εργασία για την απόκτηση της αυτογνωσίας διευκολύνεται συχνά μέσα από τη συμμετοχή σε ομάδες ευαισθητοποίησης.

Γεώργιος Φλουρής

ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περίληψη

Πριν αρκετές δεκαετίες ο Δείκτης Νοημοσύνης (ΔΝ) αποτελούσε αδιάψευστο «τεκμήριο» της «αξίας» ενός μαθητή. Πιστευόταν ότι ο ΔΝ προέβαλε το νοητικό δυναμικό ενός μαθητή, αλλά στην πραγματικότητα «μετρούσε», κυρίως, τις γλωσσικές και λογικομαθηματικές δεξιότητες. Παράλληλα, διατυπώνονταν ισχυρισμοί ότι ο ΔΝ έχει, επίσης, τη δυνατότητα να «προβλέψει» και τις γενικότερες ικανότητες του για να πετύχει στα σχολικά έργα, καθώς και στην επαγγελματική και προσωπική του ζωή.

Αν και αρκετοί εξακολουθούν να πιστεύουν στο ΔΝ σήμερα, αυτός εντούτοις έχει χάσει την ισχύ του. Στις μέρες μας έχουν κάνει την εμφάνισή τους νέες προσεγγίσεις, όπως οι πολλαπλοί τύποι νοημοσύνης (ΠΠΝ), η «συναισθηματική νοημοσύνη», η «νοημοσύνη της επιτυχίας», και άλλα συναφή, οι οποίες αναδεικνύουν άλλες ουσιαστικότερες δυνατότητες του μαθητή που θεωρούνται απαραίτητες για να τον οδηγήσουν στην επιτυχία, τόσο στα σχολικά έργα όσο και στην προσωπική του ζωή.

Δεδομένου ότι ήδη έχουν επέλθει αλλαγές στους κανόνες εργασίας και στους τρόπους παραγωγής της γνώσης στην κοινωνία της πληροφορίας είναι επιτακτική ανάγκη τόσο το σχολείο και η οικογένεια όσο και ο ευρύτερος κοινωνικός περίγυρος να υποβοηθήσουν το άτομο να αναπτύξει ποικίλες όψεις του εαυτού του για να οδηγηθεί στην αυτοπραγμάτωσή του, αλλά και να ασκεί πολλαπλά επαγγέλματα στη συνεχώς μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας του 21^ο αιώνα

Θα ξεκινήσω με τον καλό λόγο που οφείλω να έχω για το ΕΚΕΠ, το οποίο ως Εθνικός Φορέας Συντονισμού και Στήριξης των υπηρεσιών και Οργανισμών Παροχής Συμβουλευτικής Επαγγελματικού Προσανατολισμού στη χώρα μας οργάνωσε αυτό εδώ το Συνέδριο.

Αν και η οργάνωση του Συνεδρίου αυτού που παρακολουθούμε είναι η μοναδική υποστηρικτική δραστηριότητα του ΕΚΕΠ, την οποία ανέπτυξε καθόλο το χρονικό διάστημα που λειτουργεί, θεωρώ ότι το ξεκίνημα σε κάθε μας προσπάθεια είναι το ζητούμενο. Τα υπόλοιπα έρχονται με τη σειρά τους και στην περίπτωση του ΕΚΕΠ πιστεύω ότι θα ακολουθήσουν.

Επίσης, θέλω να έχω και έναν δεύτερο καλό λόγο για την Οργανωτική Επιτροπή του Συντονιστικού και να την ευχαριστήσω που έστω και την τελευταία μέρα του τριήμερου συνεδρίου διέθεσε χρόνο για να ενταχθούν στο διάλογο του συνεδρίου αυτού και οι απόψεις του Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, του φορέα εκείνου που σχεδιάζει την οργάνωση του ΣΕΠ στη Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και υποστηρίζει την εφαρμογή του. Με άλλα λόγια, ο Τομέας ΣΕΠ έχει την ευθύνη σχεδιασμού του περιεχομένου του Επαγγελματικού Προσανατολισμού στο χώρο εκείνο της εκπαίδευσης όπου οι άνθρωποι ξεκινούν να σχεδιάζουν το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό τους μέλλον.

Στέφανος Τζέπογλου

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΕΠ

Στο χρόνο που έχω στη διάθεσή μου θα προσπαθήσω να αναφερθώ στην οργάνωση και λειτουργία του ΣΕΠ. Τρεις είναι οι λόγοι που καθορίζουν το τελικό πλαίσιο της εισήγησής μου στο Α΄ αυτό Συνέδριο του ΕΚΕΠ.

- Ο πολύ περιορισμένος χρόνος που μεσολάβησε από την ημέρα ανακοίνωσης της διοργάνωσης του Συνεδρίου αυτού μέχρι σήμερα που διεξάγεται.
- Η σύνθεση του εκλεκτού ακροατηρίου, ένα μέρος του οποίου αποτελούν εκλεκτοί σύνεδροι από άλλες χώρες, καθώς επίσης εκλεκτοί σύνεδροι από τη χώρα μας που δεν συμπεριλαμβάνονται μεταξύ των συναδέλφων μας που ασχολούνται με το αντικείμενο του επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Ο χρόνος που έχω στη διάθεσή μου.

Θα ξεκινήσω με την οργάνωση και λειτουργία του ΣΕΠ, όπως αυτή έχει σήμερα, με μια σύντομη παρουσίαση κειμένων και εικόνων.

Οι σύνεδροι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του Τομέα ΣΕΠ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για διεξοδική γνωριμία με τα προϊόντα και τις δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα.

Συμπληρωματικά με την παρουσίαση της δομής και λειτουργίας του ΣΕΠ θέλω να προσθέσω και τα ακόλουθα.

1η Διαφάνεια

Βασικό κριτήριο για τον προσδιορισμό του περιεχομένου του ΣΕΠ αποτελεί ο χαρακτήρας της εποχής μας. Η θέση μας αυτή τροφοδοτείται και από τις θέσεις που διατυπώνει με τα κείμενα της η Ε.Ε.1 για το ρόλο του ΣΕΠ. Πέρα από αυτό όμως η επιμονή μας για τον προσδιορισμό του περιεχομένου του ΣΕΠ είναι αποτέλεσμα και των κοινωνικό – οικονομικών εξελίξεων που παρακολουθούμε να συμβαίνουν γύρω μας, με εξαιρετικά γοργούς ρυθμούς.

Στην κοινωνία της γνώσης που βιώνουμε μας απασχολεί το γεγονός της αντίστασης που παρουσιάζουν οι αποκτώμενες γνώσεις στη φθορά του χρόνου.

Η ανάγκη αξιοποίησης των γνώσεων στο χρονικό περιθώριο μέσα στο οποίο χρησιμοποιούνται ως εφόδια επαγγελματικής ζωής, είναι μια πραγματικότητα που απαιτεί ιδιαίτερα προσεκτικούς χειρισμούς συμβουλευτικής παρέμβασης από την πλευρά αυτών που ασχολούνται με το θέμα του επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων. Καθώς δεν υπάρχει σταθερή πραγματικότητα που θα μπορούσε να συγκεκριμενοποιηθεί και να οριοθετηθεί, ένα ισχυρό υπόβαθρο γνώσεων και ικανοτήτων είναι αυτό που θα τους επιτρέπει να εντάσσονται και να διατηρούνται επαγγελματικά στο νέο κόσμο της εργασίας. Η ισχυρή εκπαιδευτική τους υποδομή είναι το μόνο που θα τους δίνει επαγγελματική ασφάλεια. Αυτό θα αποτελεί ένα σημείο εκκίνησης για να προσαρμόζονται στις άγνωστες σήμερα εξελίξεις. Η δια βίου εκπαίδευση θα είναι η μεγαλύτερη βιομηχανία της μεταβιομηχανικής κοινωνίας που άρχισε ήδη να διαμορφώνεται.

Ποιες είναι οι προτεραιότητές μας ως συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού. Ξεκινάμε από τη θέση ότι σε μια δραστηριότητα σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού ο όρος «επαγγελματικός» είναι το καθοριστικό στοιχείο του. Και συνεχίζουμε με τη θέση ότι βρισκόμαστε δίπλα στο μαθητή για να συμβάλλουμε ώστε αυτός να γίνει ικανός να σχεδιάζει το μέλλον του να παίρνει και να αναθεωρεί τις αποφάσεις του, να σχεδιάζει την επαγγελματική του σταδιοδρομία.

Καθώς γύρω από το μαθητή μας υπάρχει ένας κόσμος που μεταβάλλεται συνέχεια δεν περνά πλέον από το μυαλό μας η σκέψη ότι θα μπορούσαμε με δεδομένα που ισχύουν αποκλειστικά σήμερα να δομήσουμε μια συμβουλευτική διαδικασία προκειμένου να προχωρήσει αυτός στη λήψη αποφάσεων. Απεναντίας έχουμε οδηγηθεί στη δόμηση μιας συμβουλευτικής που ευαισθητοποιεί τον μαθητή να σχεδιάζει σταδιακά, χρόνο με τον χρόνο την επαγγελματική του σταδιοδρομία, χρησιμοποιώντας κάθε φορά τα νέα δεδομένα που εμείς φροντίζουμε να έχει στη διάθεσή του.

Στην ευαίσθητη, τρυφερή ηλικία της εφηβείας – γιατί σε αυτήν βρίσκεται ο μαθητής μας – μέλημα μας είναι η βοήθεια προς αυτόν για να σχεδιάσει όπως αυτός θέλει και επιθυμεί τη ζωή του. Τον στηρίζουμε προς δύο κατευθύνσεις: Από τη μία για να οδηγηθεί ο ίδιος σε μια απόφαση για αυτά που θέλει και αυτά που εκτιμά ότι μπορεί να κάνει.

Από την άλλη, τον πληροφορούμε για τις δυνατότητες – ευκαιρίες που του προσφέρονται μέσα στην κοινωνία στην οποία ζει. Ο μαθητής αυτός όταν θα πάρει τις αποφάσεις του θα ζυγιάσει από την μια πλευρά αυτά που θέλει και κρίνει ότι μπορεί και από την άλλη σε ποιο κόσμο μέσα (κοινωνία) θα τα κάνει αυτά πράξη. Όλη μας η φροντίδα ως Συμβουλευτική Επαγγελματικού Προσανατολισμού επικεντρώνεται σε μια προσπάθεια για να τον μάθουμε να κάνει υπεύθυνα αυτό το ζύγισμα.

Αισθανόμαστε ευτυχείς όταν αντιληφθούμε ότι βοηθήσαμε έναν πολύ νέο άνθρωπο να καταλάβει ότι όταν σχεδιάζει το επαγγελματικό του μέλλον είναι σκόπιμο να κάνει αυτό που θέλει και κρίνει ότι μπορεί, προσαρμόζοντάς το κάθε φορά στις απαιτήσεις του κόσμου μέσα στον οποίο ζει. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο του μαθαίνουμε ότι πρέπει να παρακολουθεί συνέχεια την εποχή του και να εντοπίζει γρήγορα τις αλλαγές που βλέπει να συμβαίνουν. Να επανεκτιμά και να αναθεωρεί τις προηγούμενες αποφάσεις του, κάθε φορά που βλέπει ότι αυτές δεν είναι συμβατές με τα δεδομένα της πραγματικότητας που ζει.

Επιδίωξή μας είναι να διαμορφώσει ο μαθητής που εγκαταλείπει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μια νοοτροπία που θα το επιτρέπει να αξιοποιεί αργότερα κάθε βοήθεια που θα το προσφέρουν άλλες υπηρεσίες Επαγγελματικού Προσανατολισμού, είτε αυτές ανήκουν στο χώρο της εκπαίδευσης είτε σε αυτόν της απασχόλησης.

Συχνά γίνεται αναφορά στον ρόλο του ΣΕΠ προκειμένου να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της ανεργίας. Σήμερα θα ήθελα να διευκρινίσω το εξής: Οι μαθητές μας είναι έφηβοι που θα μουν στην ενεργό ζωή πολλά χρόνια μετά από τη χρονική στιγμή που εμείς προσπαθούμε να τους στηρίξουμε για να σχεδιάσουν το επαγγελματικό τους μέλλον.

Η δική μας συμβολή στο φαινόμενο της ανεργίας είναι έμμεση, αλλά εκτιμούμε ουσιαστική. Φιλοδοξούμε να προετοιμάσουμε τους μελλοντικούς ενεργούς πολίτες ώστε να γνωρίζουν πώς ένας σύγχρονος εργαζόμενος μπορεί να βρίσκει και να διατηρεί τη θέση εργασίας του.

Με άλλα λόγια, πώς θα είναι απασχολήσιμος στην αγορά εργασίας. Στην ουσία, προσεγγίζουμε τη φυσιολογία – τα γνωρίσματα του αυριανού εργαζόμενου πολίτη, τον οποίο θα πρέπει να χαρακτηρίζει η προσαρμοστικότητα στα δεδομένα της εποχής του. Και για να είναι προσαρμοστικός θα πρέπει να είναι πλούσιος σε γνώσεις, να μην έχει εξειδικευθεί πρόωρα, να γνωρίζει ξένες γλώσσες, να είναι καλός γνώστης των νέων τεχνολογιών, να μπορεί να εργάζεται σε συνεργασία με άλλους, να έχει ανεπτυγμένο το αίσθημα της υπευθυνότητας. Εφοδιασμένος με λίγα λόγια με σύγχρονες δεξιότητες στις οποίες θα πρέπει να έχει αναφερθεί η εκλεκτή συνάδελφος κυρία Σιδηροπούλου.

Ως εκπαιδευτικοί και συνάμα παιδαγωγοί αυτά επιδιώκουμε κατά κύριο λόγο όταν λειτουργούμε ως σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού των μαθητών μας.

2η Διαφάνεια

Ξεκινήσαμε έτσι δραστηριότητες για να βοηθήσουμε τα στελέχη μας στο χώρο του ΣΕΠ να αποκτήσουν νέες δεξιότητες με την προοπτική των αλλαγών στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας. Θεωρήσαμε ότι οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού καλούνται σήμερα να προσθέσουν στις επιστημονικές τους υποχρεώσεις και τους ακόλουθους στόχους:

- ♦ Να ανταποκριθούν στη μεγαλύτερη ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού. Στην τελευταία δεκαετία ο μαθητικός πληθυσμός στη χώρα μας έχει γίνει αρκετά ανομοιογενής σε σχέση με το παρελθόν. Η δουλειά των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού με ανομοιογενείς πληθυσμούς απαιτεί την απόκτηση πρόσθετων δεξιοτήτων, ή τουλάχιστον την προσαρμογή των υπαρχουσών δεξιοτήτων τους.
- ♦ Να ενδυναμώσουν την ευρωπαϊκή διάσταση της επαγγελματικής καθοδήγησης.
- ♦ Να εντάξουν τις νέες τεχνολογίες στη δουλειά τους.
- ♦ Να εξελίσσουν τις ικανότητες επικοινωνίας τους.

Παράλληλα προσεγγίσαμε με ακόμη περισσότερη ευαισθησία το στόχο της πληροφόρησης, εκτιμώντας ότι στο σύγχρονο περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί ο επαγγελματικός προσανατολισμός η εξασφάλιση της εύκολης πρόσβασης σε καλής ποιότητας πληροφορίες και παροχή συμβουλών σχετικά με τις δυνατότητες εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, αποτελεί

προτεραιότητα του έργου των στελεχών ΣΕΠ. Καθώς δε βασική επιδίωξη μας είναι η βοήθεια προς τους μαθητές να πάρουν ορθές επαγγελματικές αποφάσεις για τον εαυτό τους, η παροχή σε αυτούς συνεχούς πληροφόρησης αποτελεί προϋπόθεση για το σχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους. Θεωρούμε ότι η πληροφορία σε ένα πρόγραμμα επαγγελματικού προσανατολισμού μπορεί να εκπαιδεύσει και, συγχρόνως, να κινητοποιήσει ένα άτομο. Ως εργαλείο εκπαίδευσης μπορεί να πληροφορήσει, να εξελίξει, να διορθώσει το άτομο. Ως εργαλείο κινητοποίησης μπορεί να παρακινήσει, να προκαλέσει και να επιβεβαιώσει.

Τα πρόσφατα κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά κύριο λόγο, στις προτάσεις τους για αναθεώρηση των μεθόδων επαγγελματικού προσανατολισμού προτάσσουν την πρόσβαση των ενδιαφερομένων σε ποιοτική πληροφόρηση, θεωρώντας μάλιστα ότι ο μελλοντικός ρόλος των ασχολούμενων με τον προσανατολισμό και την παροχή συμβουλών θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «μεσιτεία». Με τον όρο αυτό νοείται η προσπάθεια που οφείλουν να καταβάλλουν τα στελέχη του επαγγελματικού προσανατολισμού, προκειμένου να συνδέσουν τα άτομα με τις πηγές πληροφόρησης.

Το δίκτυο επικοινωνίας που λειτουργούμε και η ιστοσελίδα του Τομέα ΣΕΠ (που φιλοδοξούμε να παρουσιάσουμε εντός των προσεχών ημερών) είναι προϊόν της αγωνίας μας για δημιουργία πηγών πληροφόρησης.

Ακόμη, καθώς επιμένουμε σ' ένα σχεδιασμό του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού που λαμβάνει, κατά κύριο λόγο, υπόψη του τη σύγχρονη πραγματικότητα και τις προοπτικές που διαγράφονται, ξεκινήσαμε, σε συνεργασία με φορείς της απασχόλησης, την ανάπτυξη προγραμμάτων επιχειρηματικότητας.

Καθώς, παρακολουθούμε να διαμορφώνεται το νέο εργασιακό περιβάλλον και με δεδομένη τη θέση μας ότι το εργασιακό περιβάλλον διαμορφώνει τις βασικές παραμέτρους εφαρμογής προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού, θεωρήσαμε σκόπιμο να εντάξουμε στην πρακτική του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού εκπαιδευτικά προγράμματα, επιχειρηματικότητας. Μέσα από τα προγράμματα αυτά φιλοδοξούμε να κάνουμε ένα πρώτο βήμα για να αποκτήσουν οι μαθητές μας οργανωτικές ικανότητες, ικανότητες σχεδιασμού και υλοποίησης μιας ιδέας. Να μάθουν να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες. Εξάλλου σύμφωνα με τα κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επιχειρηματικότητα, μαζί με την απασχολησιμότητα, την ισότητα ευκαιριών και τη δια βίου εκπαίδευση αποτελούν τους τέσσερις πυλώνες πάνω στους οποίους θα πρέπει να στηρίζεται ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Άφησα για το τέλος μια άλλη πρωτοβουλία του Τομέα ΣΕΠ. Πάντα στο πνεύμα των καιρών, και με τη σκέψη ότι στο σχολικό περιβάλλον η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο γίγνεσθαι του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού αποτελεί κατεξοχήν θετική προϋπόθεση, αναπτύξαμε σειρά προγραμμάτων διάχυσης δραστηριοτήτων – λειτουργιών συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού στα διδασκόμενα μαθήματα στις τάξεις του γυμνασίου και λυκείου.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης εφαρμογής του θεσμού του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και της στήριξης των μαθητών σε θέματα επαγγελματικής ανάπτυξης, επιδιώχθηκε, όσον αφορά το επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η ενσωμάτωση των λειτουργιών του θεσμού και η διάχυση των σκοπών του σε άλλα γνωστικά αντικείμενα και σχολικές δραστηριότητες.

Παράλληλα, επιδιώκουμε τη διεύρυνση της εφαρμογής του ΣΕΠ στα ΤΕΕ και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση με τη διάχυση των λειτουργιών του θεσμού στα υπάρχοντα αναλυτικά προγράμματα και βιβλία. Το είδος της παρέμβασης, βέβαια, ανάλογα με τη βαθμίδα είναι διαφορετικό.

Προσπαθήσαμε να αναφερθούμε σύντομα σ' αυτό που στη σχολική πράξη αναφέρεται ως ΣΕΠ.

Τα μόνιμα – σταθερά στελέχη του χώρου – όπως παρουσιάστηκε είναι αρκετά, συγκρινόμενα πάντοτε με τον αριθμό των στελεχών που υπήρχαν στο παρελθόν. Περιμένουμε από την Πολιτεία να βοηθήσει ώστε να αυξηθεί ακόμη περισσότερο ο αριθμός των στελεχών ΣΕΠ. Αποδέχθηκε ότι τα χρειαζόμαστε διότι προσφέρουν ουσιαστικό έργο.

Θα κλείσω με δύο ευχές:

- Το Προεδρικό Διάταγμα που θα καθορίσει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του ΣΕΠ να είναι πραγματικότητα.
- Τα σταθερά στελέχη στο χώρο του ΣΕΠ να αυξηθούν. Τέλος, ένας κλάδος στελεχών ΣΕΠ να δημιουργηθεί το συντομότερο δυνατόν.

Ευστάθιος Γ. Δημητρόπουλος

ΠΡΟΣ ΜΙΑ "ΟΛΙΚΗ - ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ - ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ" ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ "ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ - ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ" ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΙΑΧΥΣΗ

Περίληψη

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται μια πρόταση για μια νέα προσέγγιση στην εφαρμογή του θεσμού "Συμβουλευτική-Προσανατολισμός" στην Εκπαίδευση στη χώρα μας. Πρώτα γίνεται μια αξιολογική εξέταση της σημερινής κατάστασης του θεσμού "Συμβουλευτική-Προσανατολισμός" στην Εκπαίδευση στη χώρα μας, των εμπειριών που έχουν αποκτηθεί, των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η συγκεκριμένη πρόταση για οργάνωση ενός συστήματος "Ολικής-Συστημικής-Δυναμικής Προσέγγισης" στην εφαρμογή του θεσμού στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας, το οποίο πιστεύεται ότι θα δώσει λύσεις στα προβλήματα που έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχουν.

Σημαντική διάσταση στην προσέγγιση αυτή αποτελεί η *Διάχυση* των λειτουργιών του θεσμού στο σύνολο των δραστηριοτήτων του σχολείου της Δευτεροβάθμιας και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Έτσι, περιγράφονται η έννοια και η φιλοσοφία της Διάχυσης, η μεθοδολογία για την πρακτική της εφαρμογή στο πλαίσιο ενός *Συστήματος "Ολικής-Συστημικής-Δυναμικής Συμβουλευτικής"* για την Εκπαίδευση, στο οποίο συνδυάζεται η "Δασκαλοκεντρική" με τη "Συμβουλοκεντρική" προσέγγιση σε ένα σύνθετο σύστημα στο οποίο αξιοποιούνται τα πλεονεκτήματα ενώ υποβαθμίζονται τα μειονεκτήματα και των δύο αυτών προσεγγίσεων.

Η εκτιμώμενη δομή της ανακοίνωσης θα είναι όπως παρακάτω:

Εισαγωγή

A. Τα Προβλήματα: Η Αξιολόγηση της μέχρι τώρα πραγματικότητας

1. Η μέχρι τώρα εμπειρία
2. Η σημερινή κατάσταση

B. Η Ολική-Συστημική-Δυναμική Προσέγγιση

1. Έννοια
2. Φιλοσοφία, Θεωρητικό Υπόβαθρο
3. Πράξη

Γ. Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα της Προσέγγισης

Δ. Συμπεράσματα - Επίλογος

Linda Taylor

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΤΟΝ 21^Ο ΑΙΩΝΑ

Περίληψη

Η επαγγελματική εκπαίδευση και ο επαγγελματικός προσανατολισμός αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Βρετανικού εκπαιδευτικού συστήματος από την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα, όταν ο τότε Γενικός Γραμματέας για την Απασχόληση, Winston Churchill, εισήγαγε ένα νόμο με τον οποίο έδωσε στους ενήλικες και τους νέους το νόμιμο δικαίωμα για βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας και την επιλογή επαγγέλματος.

Το 1910 ιδρύθηκε το πρώτο Γραφείο Απασχόλησης Νέων (Juvenile Employment Bureaus) για να εξετάσει μέσω συνέντευξης αγόρια και κορίτσια που εγκατέλειπαν το σχολείο και να τους παρέχει βοήθεια και συμβουλές σχετικά με την επιλογή και την αναζήτηση μιας μελλοντικής απασχόλησης. Κατά τη διάρκεια των επόμενων δέκα δεκαετιών, αυτή η βασική υπηρεσία εξελίχθηκε σε μια σύγχρονη Υπηρεσία Προσανατολισμού για όλους τους νέους ανθρώπους.

Στη δεκαετία του '90 υπήρχε μία νόμιμη απαίτηση για παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού σε όλα τα σχολεία και τα κολέγια της Βρετανίας μέσω μαθημάτων, συμβουλευτικής προσανατολισμού σε κάθε μαθητή και υπηρεσίες επαγγελματικής τοποθέτησης για όλους τους μαθητές 13-19 χρονών, όπως επίσης και για τους νέους εκτός εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παράδοση αυτή πρόκειται να αλλάξει, καθώς οι υπηρεσίες για νέους στην Αγγλία εμπλουτίζονται με ευρείες υποστηρικτικές υπηρεσίες. Επιπλέον, μια καινούρια υπηρεσία που ονομάζεται "Connexions" θα δημιουργηθεί σε σχολεία, κολέγια και στην κοινότητα με ομάδα στόχο και πάλι τα άτομα από 13-19 χρονών, και η οποία θα παρέχει καθοδήγηση για τη σταδιοδρομία και τα επαγγέλματα. Η νέα αυτή υπηρεσία θα παρέχει επίσης συμβουλές και υποστήριξη για θέματα μάθησης, εκπαίδευσης, λειτουργίας ενός νοικοκυριού, μετάβασης στην ενήλικη ζωή, υγείας, παραβατικότητας, συμβουλευτικής και καθοδήγησης.

Θα στοχεύει ειδικά σε νέους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες και σε άτομα τα οποία ανήκουν στις λεγόμενες "ομάδες υψηλού κινδύνου" και είναι περισσότερο δύσκολο να βοηθηθούν.

Καθώς σχεδόν όλοι που δουλεύουν με νέους ανθρώπους συνειδητοποιούν ότι μερικοί νέοι χρειάζονται επιπλέον ειδική βοήθεια, υπάρχει μια αυξανόμενη ανησυχία μεταξύ των συμβούλων προσανατολισμού και απασχόλησης στην Αγγλία, ότι οι νέες υπηρεσίες δε θα παρέχουν επαρκή, εξειδικευμένη και σε βάθος βοήθεια επαγγελματικού προσανατολισμού προκειμένου να στηρίζουν τους νέους ανθρώπους που βρίσκονται στο σχολείο και αυτούς που ετοιμάζονται να εγκαταλείψουν την εκπαίδευση, οι οποίοι χρειάζονται ειδική βοήθεια για να προγραμματίσουν το μέλλον τους.

Η Linda Taylor θα σκιαγραφήσει την υπηρεσία που είναι σήμερα διαθέσιμη σε όλους τους νέους ανθρώπους και θα δώσει μια εικόνα για το πώς αυτές οι υπηρεσίες έχουν ξεκάθαρα ωφελήσει την οικονομία και την αγορά εργασίας της Αγγλίας. Θα αναφέρει λεπτομέρειες για τη νέα υπηρεσία και τα προτεινόμενα οφέλη της. Σε λίγες γραμμές θα υποστηρίξει τι πιστεύει ότι θα πρέπει επίσης να γίνει, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το δικαίωμα για όλους τους νέους ανθρώπους να έχουν κατάλληλο επαγγελματικό προσανατολισμό και πρόσβαση στις ικανότητες και υπηρεσίες που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία εκατό χρόνια, δε θα "χαθεί" στη βιασύνη να παρέχουν υποστηρικτικές υπηρεσίες καινούριου τύπου στους νέους ανθρώπους που εισάγονται στην ενήλικη ζωή, στο ξεκίνημα του 21^{ου} αιώνα.

Συμμετοχή στην Κοινωνία των Πολιτών

Περίληψη

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα εγκαινιάστηκε από το Κέντρο Επαγγελματικών Πρωτοβουλιών (CEI) και χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το αντικείμενο: «Προς ένα "τίτλο σπουδών" για την ιδιότητα του Πολίτη στην Κοινωνία των Πολιτών». Το κολέγιο του Salford είναι το βασικό στέλεχος του προγράμματος ενώ το CEI έχει αναλάβει καθήκοντα γραμματειακής και ερευνητικής υποστήριξης. Οι υπόλοιποι εταίροι προέρχονται από το Σύλλογο των Βρετανικών Πιστωτικών Ενώσεων (ABCUL), το πρόγραμμα κατάρτισης για «Οικιστικές Οργανώσεις» του Πανεπιστημίου του Salford και τον «Εκπαιδευτικό Σύλλογο Εργαζομένων». Αυτοί οι τρεις εταίροι εμπλέκονται σε διαφορετικές εθνικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης σε βασικούς εθελοντικούς οργανισμούς για την "κοινωνία των πολιτών" στην Μεγάλη Βρετανία. Συνεργάζονται με το κολέγιο του Salford, τους χορηγούς, τα κολέγια Eccles, Bury, το Πανεπιστήμιο του Derby, το κολέγιο Lancashire με την υποστήριξη του κολεγίου τεχνολογίας της Αγίας Ελένης, οι οποίοι όλοι ασχολούνται με την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης διαφόρων ειδών.

Αυτή η ισχυρή συνεργασία εφαρμόζει το πρόγραμμα «Κοινωνία των Πολιτών». Το πρόγραμμα στοχεύει στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων για τη συμμετοχή στην Κοινωνία των Πολιτών, οι οποίες θα συνδυαστούν με τη διαφάνεια, το άνοιγμα και την ποικιλία, και στην παροχή ενός μοντέλου για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της ιδιότητας του Πολίτη στο χώρο εργασίας. Η εφαρμογή των δεξιοτήτων του πολίτη σε όλους τους δημόσιους, εθελοντικούς και ιδιωτικούς τομείς, θα ενδυναμώσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την αξιοκρατία στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλους τους οργανισμούς, καθώς επίσης θα βελτιώσει την ατομική οικονομική επίδοση και, τέλος, θα ενισχύσει τις ικανότητες της Κοινωνίας των Πολιτών. Έχοντας ως στόχο αυτόν τον αντικειμενικό σκοπό, η "Ομάδα της Κοινωνίας των Πολιτών" συνεργάζεται στενά με το DfEE για περαιτέρω ανάπτυξη και εναρμόνιση με αυτή τη ρηξικέλευθη πρωτοβουλία.

Δραστηριότητες του προγράμματος

Το πρόγραμμα συντονίζει αστικούς οργανισμούς με πανεπιστήμια και κολέγια που προσφέρουν επαγγελματική κατάρτιση. Οι δραστηριότητες στοχεύουν να αναγνωρίσουν: (α) τις δεξιότητες και ικανότητες που εξασφαλίζουν υπευθυνότητα και διαφάνεια για τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων σε εθελοντικές οργανώσεις (β) την ανάπτυξη ενός καθορισμένου σχεδίου ικανοτήτων και (γ) την εφαρμογή ενός μοντέλου επαγγελματικής κατάρτισης για άτομα 16 ετών και άνω.

Οι εταίροι θα αναπτύξουν και θα εφαρμόσουν πρότυπες μεθόδους και υλικό μάθησης και θα εδραιώσουν ένα μοντέλο ανάπτυξης curriculum για την κατάρτιση στην κοινωνία των πολιτών που θα αναπροσαρμόζεται εύκολα και θα μεταφέρεται μέσα στο όλο σύστημα της επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων στη Μεγάλη Βρετανία και αλλού. Η ερευνητική διαδικασία συνίσταται στη διεξαγωγή μίας έρευνας περίπου 300 εθελοντών εργαζομένων και στον έλεγχο των ευρημάτων από αυτήν σε πάνω από 600 εκπαιδευόμενους σε επαγγελματικά κολέγια.

Όλοι οι εταίροι που εμπλέκονται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα προσπαθούν να προωθήσουν τις μεθόδους, τα ευρήματα και το αναπτυξιακό υλικό σε όσο το δυνατόν ευρύτερο τμήμα του πληθυσμού. Για να διασφαλίσουν ότι το πρόγραμμα είναι όσο το δυνατόν πιο διαδεδομένο, αναλαμβάνουν δραστηριότητες σχετικές με εργασιακές πρακτικές σε διεθνές επίπεδο, όπου ανταλλάσσουν ιδέες με τους ξένους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα γύρω από την ιδιότητα του πολίτη στο χώρο της εργασίας. Προσπαθούμε επίσης να προσεγγίσουμε άλλες ομάδες ή οργανώσεις μέσα από ακαδημαϊκές ή δημοσιογραφικές μελέτες, ή οποιονδήποτε επιθυμεί να αναλάβει παρόμοια έρευνα. Ιδιαίτερα καλωσορίζουμε τις ευκαιρίες για κοινωνική συνεργασία μέσα στη Μεγάλη Βρετανία και διεθνώς.

Μεθοδολογία του προγράμματος

Η μεθοδολογία της έρευνας επινοήθηκε με τρόπο ώστε να διασφαλίζει τη συμμετοχή των συντονιστών σε ένα περιβάλλον συνεργασίας και αλληλεγγύης. Κυρίως όμως προωθήθηκε από τη μέθοδο της λήψης αποφάσεων που ακολουθείται στο Κέντρο μας και επηρεάστηκε περαιτέρω από τις μεθόδους μάθησης που χρησιμοποιούνται για να εδραιώσουν την προσέγγιση των συντονιστών στο πρόγραμμα

με την ολιστική προσέγγιση της δικής μας μεθοδολογίας έρευνας. Για παράδειγμα, οι συσκέψεις των συντονιστών οργανώθηκαν με συμμετοχικό χαρακτήρα, βασισμένες σε ομαδικές μεθόδους, προκειμένου οι συντονιστές να οδηγηθούν σε συμπεράσματα και αποφάσεις. Μια σειρά από ξεχωριστές και αυστηρά δομημένες δραστηριότητες έχουν ολοκληρωθεί ακολουθώντας μια αναπτυξιακή λογική που στηρίζεται στα συμπεράσματα προηγούμενων ευρημάτων. Σε κάθε δραστηριότητα, μια εισαγωγή παρέχει τη δυνατότητα ολοκλήρωσης των συμφωνημένων καθηκόντων μέσα από συνεδριάσεις σε μικρές ομάδες. Κάθε ομάδα αναφέρει τα ευρήματά της στη σύσκεψη, τα οποία αξιολογούνται από τους υπόλοιπους. Οι μέθοδοι θεμελιώνουν τις αποφάσεις των συνεδρίων, σκόπιμα και με ευσυνειδησία, μέσα από το συνδυασμό των εμπειριών και γνώσεων των ευρισκομένων.

Η βάση της ποιότητας της έρευνας στηρίζεται, έτσι, στην ποικιλία των μεθόδων μάθησης που χρησιμοποιούνται στις συσκέψεις των συντονιστών. Είναι γεγονός ότι σε κάθε περίπτωση γίνεται προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι ο καθένας έχει την ευκαιρία της ενεργούς συμμετοχής στις συζητήσεις, από τον προσδιορισμό του προβλήματος μέχρι τη λήψη αποφάσεων. Η διαδικασία δεν αποκλείει κάθε ορθολογική συνεισφορά, οι συζητήσεις των μικρών ομάδων παρέχουν δυνατότητα ανοίγματος προς όλα τα άτομα για την προετοιμασία της κάθε συμφωνημένης έκθεσης/αναφοράς. Τα συμπεράσματα από αυτές τις συζητήσεις μοιράζονται, συμφωνούνται και δεσμεύουν τους εταίρους όχι μόνο να κάνουν συγκεκριμένες ενέργειες αλλά και να δρουν με συγκεκριμένο τρόπο.

Αποτελέσματα του προγράμματος

Ένας μεγάλος αριθμός άλλων οργανισμών και φορέων έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για το πρόγραμμα. Διενεργούνται συζητήσεις με το Τμήμα Εκπαίδευσης και Απασχόλησης για τις συνέπειες των συμπερασμάτων του προγράμματος για τη δημόσια πολιτική. Επίσης οι Ευρωπαίοι εταίροι στην Ιταλία, τη Δανία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία έχουν εκφράσει πραγματικό ενδιαφέρον για την διάδοση της πληροφόρησης.

Γιάννης Μουρουζίδης

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Περίληψη

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί στη μελέτη «Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού» η οποία διεξάγεται από τη Διεύθυνση Έρευνας και Προγραμματισμού της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου. Συγκεκριμένα, η παρουσίαση θα αφορά τη **μεθοδολογία** που ακολουθείται, τις **εκτιμήσεις για το 2001**, τους **τρόπους αξιοποίησης** των αποτελεσμάτων και των εισηγήσεων της μελέτης καθώς και τους **μελλοντικούς σχεδιασμούς** της Αρχής.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ως ο αρμόδιος φορέας για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου, θεωρεί την παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας ως σημαντική δραστηριότητα. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην εξασφάλιση **έγκαιρης και ολοκληρωμένης εικόνας και αξιόπιστων δεδομένων**. Η μελέτη «Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού» εκπονείται **κάθε χρόνο** και συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στη μελέτη χρησιμεύουν στον προγραμματισμό και εφαρμογή των αναγκαίων **δραστηριοτήτων κατάρτισης** και στην προώθηση άλλων ενεργειών όπως είναι η **ενημέρωση του κοινού και ιδιαίτερα των νέων**. Επίσης, η μελέτη αξιοποιείται από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και υπηρεσίες που ασχολούνται με τον ευρύ τομέα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού.

Σκοπός της μελέτης είναι ο **εντοπισμός των ανισοσκελειών** που αναμένεται ότι θα παρουσιαστούν στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη διενέργεια **προβλέψεων για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό κατά ειδικότητα και επαρχία**. Οι ανισοσκελίες καταδεικνύουν τις ειδικότητες στις οποίες θα εμφανιστούν πλεονάσματα ή ελλείψεις εργατικού δυναμικού.

Η **πρόσθετη προσφορά** αποτελείται από πέντε βασικές κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία είναι οι νεοεισερχόμενοι, δηλαδή άτομα που θα επιδιώξουν να εργοδοτηθούν για πρώτη φορά μέσα στο συγκεκριμένο χρόνο. Η δεύτερη κατηγορία αφορά τους άνεργους κατά το τέλος του προηγούμενου

χρόνου. Η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στην προσφορά από άτομα που βρίσκονται εκτός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν. Τα άτομα που επιστρέφουν από το εξωτερικό για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο συγκροτούν την τέταρτη κατηγορία. Η τελευταία κατηγορία αφορά τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας και διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη.

Η **πρόσθετη ζήτηση** αποτελείται από τη ζήτηση που σχετίζεται με την προβλεπόμενη διαφοροποίηση στην παραγωγή και από τη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού η οποία μπορεί να προέλθει είτε από την αποχώρηση εργατικού δυναμικού από την αγορά εργασίας ή από τη διακίνηση ατόμων από μια ειδικότητα σε άλλη.

Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού παρέχει προβλέψεις πάνω σε βραχυχρόνια βάση για τα επαγγέλματα στην Κυπριακή αγορά εργασίας. Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα για παροχή **εκτιμήσεων των τάσεων στην αγορά εργασίας, πάνω σε μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη βάση**, άρχισε εργασία για τη διεξαγωγή μιας νέας μελέτης. Στη νέα αυτή μελέτη θα αξιοποιηθούν σε σημαντικό βαθμό οι εμπειρίες άλλων χωρών τόσο στον Ευρωπαϊκό όσο και στο Διεθνή χώρο.